

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять четверта

Стенограма пленарного засідання

23 серпня 2023 року

Київ 2023

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять четверта

Стенограма пленарного засідання

23 серпня 2023 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 23 серпня 2023 року)

Частина двадцять четверта

Складення присяги народним депутатом України Тараріним М.О.	...10
Оголошення про входження народного депутата України Тараріна М.О. до складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу»	...10
Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...11
Заява депутатської фракції політичної партії «Європейська солідарність»	...18
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...19
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про Заяву Верховної Ради України про пріоритетні напрями державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції відновлення Автономної Республіки Крим та міста Севастополя»	...19
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою Автономної Республіки Крим	...28
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо визнання результатів навчання осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України»	...28

Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за невиконання законних вимог Комісії з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України»	...32
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо мінімізації потенційного олігархічного впливу на політичні партії, удосконалення механізмів державного фінансування та державного контролю за діяльністю політичних партій	...35
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України»	...41
Прийняття Закону України «Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за обігом генетично модифікованих організмів і генетично модифікованої продукції для забезпечення продовольчої безпеки»	...44
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Василівському, Мелітопольському та Пологівському районах Запорізької області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»	...47
Внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливостей обчислення строків досудового розслідування в умовах воєнного стану	...49

<p>Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятих законів України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою Автономної Республіки Крим» і «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу щодо особливостей обчислення строків досудового розслідування в умовах воєнного стану» та негайного направлення їх на підпис Президентові України</p>	...53
<p>Внесення змін до:</p>	
<p>Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення видів кримінальних покарань в умовах воєнного стану</p>	...53
<p>деяких законів України щодо удосконалення державного управління і регулювання при наданні хмарних послуг</p>	...55
<p>деяких законів України щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання</p>	...56
<p>Митного кодексу України та інших законів України щодо уніфікації до європейських та північноатлантичних стандартів процедур декларування військової техніки та інших товарів</p>	...58
<p>Прийняття законів України:</p>	
<p>«Про припинення дії Угоди між Урядом України та Урядом Сирійської Арабської Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи»</p>	...58
<p>«Про припинення дії Угоди між Урядом України і Урядом Ісламської Республіки Іран про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доход і на майно»</p>	...58

«Про припинення дії Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про трудову діяльність та соціальний захист громадян України та Республіки Білорусь, які працюють за межами своїх держав, та Протоколу між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Білорусь про внесення змін і доповнень до Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про трудову діяльність та соціальний захист громадян України та Республіки Білорусь, які працюють за межами своїх держав»	...59
«Про вихід з деяких міжнародних договорів, укладених у рамках Співдружності Незалежних Держав»	...61
«Про припинення дії Угоди між Урядом України і Урядом Російської Федерації про міжнародне автомобільне сполучення та Протоколу про застосування Угоди між Урядом України і Урядом Російської Федерації про міжнародне автомобільне сполучення»	...61
Прийняття рішення про направлення на повторне друге читання проекту Закону України «Про внесення зміни до статті 8 Закону України «Про критичну інфраструктуру» щодо врегулювання спорів, предметом яких є право власності держави на об'єкти критичної інфраструктури, що перебувають у державній власності»	...64
Відхилення проектів постанов Верховної Ради України:	
«Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні публічних закупівель під час дії воєнного стану» щодо включення до складу ТСК представника від фракції політичної партії «Європейська солідарність»	...76
«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України (р. № 5431 від 27.04.2023)»	...79

«Про скасування рішення Верховної Ради України від 09.08.2023 про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» (№ 8138 від 19.10.2022)» ...	82
«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» (р. № 8138 від 19.10.2022)» ...	84
«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону України «Про державні резерви» (р. № 9079 від 03.03.2023)» ...	86
«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення розгляду справ стосовно дисциплінарної відповідальності суддів та забезпечення роботи Служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя (р. № 9261 від 02.05.2023)» ...	88
Оголошення про припинення діяльності тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України ...	92

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
23 серпня 2023 року, 11 година 32 хвилини
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати України, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні.

Шановні колеги, особливо підкреслюю, прошу всіх поважати прийняте українським парламентом рішення та відповідально поставитися до безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на робочому місці кожного з вас.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Слава Україні! Героям слава! Слава нації! Смерть ворогам! Україна понад усе!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, сьогодні вже 546-й день повномасштабної загарбницької агресії російської федерації проти України. 19 серпня, в день релігійного свята, коли люди йшли до церкви, рашисти знову скоїли воєнний злочин, поціливши ракетою в самісінький центр Чернігова – в приміщення одного із найдавніших в Україні обласних театрів. У результаті загинуло сім мирних громадян, серед них шестирічна Софійка, та понад 170 людей поранено. Висловлюючи співчуття рідним і близьким загиблих, побажання якнайшвидшого одужання постраждалим, ми впевнено заявляємо:

це небачене в ХХІ столітті зло неодмінно буде покарано, держава-терорист і всі ті, хто віддає та виконує злочинні накази, будуть притягнуті до відповідальності.

Захисники і захисниці України продовжують контрнаступ, відвойовують окуповані території, звільняють наших людей, відбивають постійні атаки ворога. Схилимо голови в пошані перед їхнім щоденним подвигом. Згадаймо з вдячністю всіх, хто поліг у боротьбі за вільну квітучу європейську країну! Герої не вмирають – вони назавжди в наших серцях! Вшануймо також пам'ять усіх безневинних жертв російської агресії!

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати України! Сьогодні ми відзначаємо одне із найголовніших державних свят, що базується на міцних фундаментах багатовікової історії українського державотворення, – День Державного Прапора України. З часу жорсткого вторгнення російської федерації в Україну кожен наш день став днем Українського прапора. Наше синьо-жовте знамено – це наша сила і наша гордість, це прапор нашої перемоги і прапор наших непоправних втрат, це не лише прапор нашої дипломатичної присутності у світі, а й невід'ємний знак того, що тут живуть українці, тут їх поважають і підтримують. І найголовніше, наш прапор перестав бути лише атрибутом держави і ознакою, за якою Україну впізнають у світі, він став частиною великого українського серця, який огорнув своїм атласом душі українців і українок. Прапор є святиною, за яку вмирають, яка навертає сльози на очі, від якої щемлять наші серця, серця наших дітей. Віримо, що завдяки єдності українського народу, згуртованості держав – партнерів України, героїзму сил оборони ми звільнимо рідну землю від загарбників і український прапор замаюрить в усіх містах і селах України.

Зі святом, колеги, ще раз! *(Оплески).*

Шановні народні депутати України! Сьогодні маємо ще одне знакове свято – День міста відзначає незламний Харків – центр Слобідського краю, визнаний промисловий і науковий осередок, місто-герой *(Оплески)*. З перших днів повномасштабної збройної агресії місто, розташоване менш як за 40 кілометрів від кордону з російською федерацією, героїчно тримає оборону, звитяжно працює і надійно тримає стрій.

Прошу оплесками привітати нескорених харків'ян з Днем міста. Побажаємо їм добра, витримки і якнайшвидшої перемоги України! *(Оплески)*.

Шановні колеги, хочу повідомити вам, що за активної участі Президента України, інших гілок влади, державами – партнерами України було прийнято рішення щодо надання нашій державі сучасних бойових літаків та навчання українських пілотів. Прошу оплесками подякувати всім державам – учасникам авіаційної коаліції за вкрай важливу допомогу, яка дасть можливість захистити повітряний простір України *(Оплески)*.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у наших колег народних депутатів України Володимира Анатолійовича Воронова, «Слуга народу» та Артура Володимировича Герасимова, «Європейська солідарність»

(Оплески). Вітаємо іменинників, бажаємо їм міцного здоров'я, наснаги, нових звершень та перемог в ім'я України!

Шановні колеги, 22 серпня 2023 року Центральна виборча комісія зареєструвала народного депутата України, обраного на позачергових виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року в загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі, Тараріна Миколу Олександровича, включеного до виборчого списку політичної партії «Слуга народу».

Відповідно до статті 79 Конституції України перед вступом на посаду народні депутати України складають присягу перед Верховною Радою України.

Для складення присяги на трибуну запрошується народний депутат України Тарарін Микола Олександрович. Будь ласка *(Оплески)*.

ТАРАРІН М.О., народний депутат України *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет і незалежність України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу.

Присягаю додержуватися Конституції України та законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

КОРНІЄНКО О.С., Перший заступник Голови Верховної Ради України *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Відповідно до поданої заяви та відповідно із частиною третьою статті 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про входження народного депутата України Тараріна Миколи Олександровича до складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» у Верховній Раді України дев'ятого скликання.

Вітаємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного надати час (по 3 хвилини) для виступів уповноважених представників депутатських фракцій та груп.

Прошу представників депутатських фракцій та груп записатися на виступи.

Слово надається народному депутату України Костенку Роману Васильовичу, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Добрий день, шановні колеги! Дозвольте мені від себе і від нашої фракції поздоровити всіх з Днем Державного Прапора України. Ви знаєте, ми як військові до цього свята ставимося дуже традиційно. Але зараз, бачачи, як Державний Прапор України майорить над звільненими нашими територіями і водночас над могилами наших воїнів, які, на жаль, щодня віддають життя за нашу країну, ставлення інше.

Також дозвольте привітати всіх із завтрашнім Днем незалежності України, який я називаю днем відстоювання незалежності нашої держави. Тому що відзначати це свято по-справжньому і в мирі ми будемо тоді, коли наші сили оборони і все наше суспільство його здобудуть.

Сьогодні війна продовжується, переходить в іншу фазу. Ми як політики маємо розуміти, що це війна економік і ресурсів, в якій переможе той, у кого економіка стабільніша і більше можливостей поставляти і забезпечувати збройні сили. Тому в цій війні одну із ключових ролей відіграють саме політики, які мають забезпечувати всім наші Збройні Сили. І хто б що не нав'язував нам про ключову роль армії, ключова роль – це роль політиків, які мають формувати державну стратегію і говорити нашому суспільству, якою має бути перемога, а воїни, наші сили оборони, мають це нам забезпечувати. Ми маємо це зрозуміти і включитися в цей процес.

Я закликаю кожного політика тут, хоча я знаю дуже багато людей у цьому залі, які щодня допомагають фронту, суб'єктизуватися нам як парламенту, кожний на своєму місці, у своєму комітеті, у своїй громаді, і допомагати всім, чим тільки можна, щоб ми змогли з гідністю увійти в цей процес і забезпечити нашу армію всім необхідним. Ми як політики маємо формувати стратегію нашої перемоги, щоб віддати її нашим воїнам для якнайшвидшої перемоги.

Дякую кожному. Усіх зі святом! Бажаю, щоб перемога була якнайшвидше!
Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Михайлу Михайловичу Папієву. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати

України! Вітаю всіх з державним святом – Днем Державного Прапора України! Сьогодні наші воїни своїми перемогами показують усьому світові, що Україна є потужною, міцною європейською державою, яка обов'язково переможе свого ворога. І я хотів би говорити про зобов'язання народних депутатів України перед громадянами України, українським народом.

Перше. Ми маємо адекватно реагувати на ті виклики сьогодення, які існують в країні. Реагувати своєчасно, а, може, навіть і на випередження. Що я маю на увазі? Я брав участь у засіданні Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, на якому розглядався мій законопроект [№ 8331](#) про передачу функцій Фонду соціального страхування по безробіттю Пенсійному фонду України, і мені дивно було чути від народних депутатів України, що під час війни це не на часі, давайте дочекаємося перемоги, а потім будемо займатися реформуванням. Думаю, перелом стався тоді, коли очільниця цього фонду сказала, що із 8 тисяч працівників реальною соціальною роботою, тобто нарахуванням та виплатою у страховому випадку, займаються тільки 100 людей. У мене питання до всіх: як ви будете дивитися в очі застрахованим особам?

Друге. Скажіть мені, будь ласка, яка сьогодні проблема є більш кричущою для українців? Відсутність робочих місць? Ні. Сьогодні кожен, хто спілкується з українським бізнесом, знає, що основною проблемою є відсутність кваліфікованої робочої сили, і це об'єктивні дані. Півмільйона наших громадян сьогодні знаходяться на фронті, захищають країну, і саме зараз треба займатися реформуванням, думати про майбутнє, тому що не можна старими підходами, старими інструментами приймати нові виклики, які нас чекають. А що чекає нас після перемоги? Мільйон громадян України, наші ветерани, повернуться з фронту, і нам треба вже сьогодні мати національну стратегію комплексної реабілітації ветеранів, яка включала б в себе і медичну, і соціальну, і виробничу реабілітацію, а також протезування. Тобто це величезна, комплексна програма, яку я зараз напрацьовую і готовий представити її поважному товариству.

Шановні колеги, давайте ми якось об'єднаємося і адекватно будемо реагувати. Зараз якраз на часі і передача функцій, з тим щоб ми реформували і Державну службу зайнятості...

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується народний депутат України Шевченко Євгеній Володимирович, депутатська група «Відновлення України» у Верховній Раді України. Будь ласка.

ШЕВЧЕНКО Є.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 76, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Група «Відновлення України». Також хочу привітати всіх колег, увесь український народ з Днем Державного Прапора України! Це важливий день для нас усіх.

Наразі хочу наголосити, хоча, бачу, нікому не цікаво, що відбувається в залі, у кожного свої справи, що народ України, наші виборці, вимагають справедливості, вимагають, щоб була нормальна закупівля, щоб не було корупції. Сьогодні корупція – це нагальне питання. І я зараз ще раз звертаюся до Голови Верховної Ради з проханням повернути сюди наш уряд, його представників. Якщо з безпекою щось не так, то ми тут теж ризикуємо, нічого страшного в цьому немає. Хай уряд приходить, звітує, щоб ми, депутати, могли поновити свою дуже важливу функцію – депутатський контроль, щоб могли ставити запитання від виборців. Ми цю комунікацію зруйнували, її немає, і тому в країні панує хаос і корупція. Кажуть, зараз рівень корупції сягнув такого рівня, якого не було за часів жодного президента.

Тому, Руслане Олексійовичу, я вас прошу вважати, я не знаю, це депутатським зверненням до вас, але давайте повернемо уряд у зал, давайте зробимо так, щоб депутати виконували те, чого вимагають від нас виборці в округах.

Не буду далі забирати час. Усіх нас з перемогою, і давайте дочекаємося, коли тут буде пан Денис Шмигаль, щоб разом почати справжню депутатську роботу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Веніславському Федору Володимировичу. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово народному депутату з фракції «Слуга народу» Безгіну Віталію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віталій Безгін. Будь ласка.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, колеги! Як правильно зазначив пан спікер, в цілому сьогодні в нас є три важливі, символічні події. Насамперед – День Державного Прапора України – свято дуже символічне і водночас болісне для нас, тому що наш прапор, ці кольори, – це про гідність, про свободу, про те, що ми пронесли крізь часи, що перебували під тиском Радянського Союзу, про те, за що гинуть наші воїни на фронті. Це ті кольори, які зараз майорять над нашими містами і, на превеликий жаль, на цвинтарях, кладовищах в українських містах і громадах. Це ті кольори, за які ми б'ємося на всіх фронтах, а не тільки на воєнному. Це ті кольори, за які наш колега Олександр

Маріковський відлупцював російських посіпак на міжнародній арені, які не розуміли, що для нас вони означають.

Але сьогодні є ще одна важлива подія – саміт Кримської платформи. Важливо те, що завдяки зусиллям Президента ми повернули Крим в міжнародний порядок денний. І вкрай важливо, що зараз я як один із небагатьох парламентаріїв, які представляють цей регіон, маю змогу говорити на цю тему. Знаю, що таке не мати можливості бачити свою матір протягом семи років або протягом чотирьох років цієї каденції взагалі не спілкуватися з нею за прямим зв'язком. Але хіба це мене вирізняє? Ні. Мене і десятки, сотень тисяч кримчан це урівнює в тому, що наші родини розірвані не лише територіально, а десь й ідеологічно: хтось залишився вірний прапору, хтось зрадив, і з цим всім нам доводиться жити.

Сьогодні в порядку денному є пакет кримських законопроектів, що, я вважаю, має нас об'єднати, адже саме єдності навколо наших прапорів, навколо наших позицій боїться наш ворог. Вони бояться нас всюди. Вони бояться нас і в Харкові, який сьогодні святкує День міста, з чим я його вітаю, бо він став символом нашого форпосту і оборони. Вони бояться, тому що знають, що програють. Їхній «трікалор» – це ганчірка поразки, а наш прапор – це символ праведності і перемоги

Слава Україні! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Федині Софії Романівні, фракція «Європейська солідарність».

Порошенко Петро Олексійович. Я правильно розумію? Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). З Днем Державного Прапора України, шановні колеги, дорогий український народе! Але, на жаль, сумні новини надходять, незважаючи на святковий календар. Сьогодні вночі я отримав звістку про трагічну загибель мого товариша, депутата Київради, полковника, начальника штабу УДА, бойового побратима Дмитра Яроша, і члена нашої команди. Він загинув під Курдюмівкою, коли кинувся допомагати евакуйовувати поранених у боях на сході... Хочу наголосити, що ще з 2015 року в моєму кабінеті стоїть фото, на якому ми з ним на фоні українського прапора після його перемоги на Іграх Нескорених. І це та ціна, яку сьогодні Україна щодня платить за те, щоб зберегти свою незалежність. Сергій казав, що там, де прапор України, там і є Україна. І під час кожної нашої поїздки на фронт – чи на схід, чи на південь, солдати вручають нам прапори зі своїми підписами і з назвою міст і селищ, які вони звільнили. Це історія, яку вивчатимуть наші нащадки, це про героїзм українського народу і українських Збройних Сил.

Я впевнений, настане час, коли в кожному куточку України майоритимуть три прапори: Державний Прапор України, прапор з зірками Європейського Союзу і прапор НАТО, і для цього ми з вами маємо докласти всіх зусиль. Наразі минуло

півтора місяця після саміту у Вільнюсі, а ми, Верховна Рада, уряд України, Офіс Президента, поки що нічого не зробили, щоб наблизитися і підготуватися до Вашингтонського саміту. Адже наше членство в НАТО – це і є наша перемога, забезпечення миру на континенті. Згадайте, як важко було в 2014 році. Ми тоді зламали сценарій путіна щодо новоросії. У 2022 році ми зламали сценарій путіна щодо припинення існування України. Зараз ми маємо зробити все, щоб Україна перемогла.

Слава Збройним Силам України! Слава Україні! І слава тобі, друже «Сокіл»! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Батенку Тарасу Івановичу, група «Партія «За майбутнє».

Слово передається Анні Скороход.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, з Днем Державного Прапора України! Прапора, який майорить над тисячами могил наших захисників, наших воїнів, цвіту нації, нашого генофонду, який безбожно вибивається.

Знаєте, я не хотіла б казати погані речі, але зараз говоритиму словами хлопців, які на передовій. Вони кажуть, що до них ставляться як до «м'яса», посилають на завдання, які завчасно приречені на провал, з кожним намаганням відбити позиції втрачають шалену кількість людей. Хлопців відправляють без прикриття артою, без медавакуації, без належного оснащення, на звичайних пікапах, бо великий офіцер, відповідальний за бронемашину, півтора місяця не виходить на зв'язок, а генералу про втрачені позиції казати не можна, «потому что товарища генерала обижать нельзя». Це не мої слова, я вам дослівно передаю те, що мені говорять хлопці.

Вони кажуть, що за дев'ять місяців з часу деокупації належним чином не зроблено жодної лінії оборони, окопи по пояс, нормальних бліндажів немає, і командуванню на це начхати, немає карт мінування, за останні два дні втрачено п'ять хлопців, які підірвалися на мінах, нормального продуктового забезпечення теж немає, втратили декілька позицій через те, що чекали наступу з лісу, а «кацапи» зайшли з дороги, маємо шалені втрати, зокрема через вимикання РЕБів, бо треба зняти відео для когось із штабних генералів, а в результаті гине купа хлопців та втрачається важка техніка, бо за лічені хвилини накривають «ланцетами». Головна задача, яку ставлять перед хлопцями, – піти і померти.

Колеги, це народ України, це наше майбутнє, це молоді хлопці. Ми маємо щось робити. Нас там ненавидять, вважають, що в усьому винні ми. Але до багатьох військових частин ми взагалі не маємо ніякого відношення. Я вас закликаю, прошу, давайте щось робити, давайте створимо тимчасову слідчу комісію, щоб хоч якось допомагати хлопцям. Вони поки бачать одне: коли ти

багато вкрав, тебе відправляють послом, коли ти поклав найбільшу кількість людей, тебе відправляють військкомом. У них є шалений запит на справедливість, справедливості вони чекають і від нас. Давайте щось робити. Ми будемо стояти до перемоги, але маємо розуміти, що в нас є демографічна проблема, демографічна криза, молоді хлопці мають створювати сім'ю, в якій народжуватимуться діти, а не класти своє життя. Давайте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Приходьку Борису Вікторовичу, депутатська група «Довіра». Потім – Соболев Сергій Владиславович, і будемо голосувати.

Слово передається Білозір. Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні українці! Шановний пане спікер! Шановні колеги! Сьогодні Україна святкує День Державного Прапора України. Пам'ятаймо тих, хто віддав своє життя за цей стяг, і тих, хто зараз боронить нашу землю! Дякуємо нашим захисникам! Серце України б'ється завдяки вам.

Учора на ветеранському форумі Президент заявив про нову українську політику – політику героїв, шани до них. І це надзвичайно важливо. Це має стати нашим і нашої країни завданням номер один. Кожен ветеран (за оцінками Міністерства у справах ветеранів їх може бути на кінець війни 4 мільйони) має відчувати цю турботу. Але вона не повинна бути декларативною. Наразі ми бачимо гарні презентації міністерств щодо пілотних експериментів, зокрема, Міністерство соціальної політики говорить про кейс-менеджерів, Міністерство у справах ветеранів – про помічників ветеранів. І все це планується тільки на десятому році війни, а проблеми у ветеранів вже виникають у військових частинах, у лікарнях, куди вони потрапляють і просто борються за своє життя, бо пораненому треба подати рапорт, зібрати купу документів, щоб йому виплатили кошти за поранення. І тут ніякі помічники не допоможуть, допоки не будуть створені юридичні відділи у військових частинах, бо рапорт командир не підписує чотири місяці, потім у міністерстві чотири місяці стоїш у черзі на отримання виплати. До мене звернулися хлопці, які півтора року не можуть отримати кошти за поранення.

Тому я звертаюся до членів ВЛК, МСЕК, керівників лікарень, військових частин і дуже прошу бути людьми. Ми ж українці, ми ж єдині, ми маємо виграти цю війну, маємо отримати цей довгоочікуваний мир! Але все починається з військових, з ветеранів.

Сьогодні ми розказуємо і про реабілітацію. Що робить зараз НСЗУ? Просто переглядає, посилює умови, каже, пропускна спроможність реабілітаційного центру має бути в чотири рази менша, все переводять на амбулаторний стаціонар. Тому я дуже прошу і НСЗУ.

Стосовно психологічної допомоги наша група «Довіра» зараз займається цим питанням, співпрацює зі спеціалістами з Ізраїлю, США. Нам потрібно створювати цю психологічну допомогу. І це все має бути не бутафорія, не на папері, не на презентаціях, а в реальному житті, тому що ми завдячуємо цим...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальне слово – Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина».

Шановні колеги, після цього перейдемо до розгляду питань порядку денного.

Будь ласка, Сергію Владиславовичу.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Шановні колеги, я дуже добре пам'ятаю цей зал у 1990 році, коли за спиною головуючого стояв монумент ката українського народу – Леніна, коли тут майорів червоно-синій прапор. І я хотів би згадати хоча б коротко ключові історичні моменти, як саме в новітній історії стверджувався синьо-жовтий прапор.

Так, синьо-жовтий прапор – це прапор тисячолітньої історії України. Але, як це не парадоксально, першою радою в Україні, яка ухвалила рішення про затвердження національного синього-жовтого прапору, була Стрийська міська рада, а далі ці рішення ухвалювалися десятками і сотнями місцевих рад.

У Верховній Раді України 23 серпня вже 1991 року цей прапор був внесений безпосередньо в цей сесійний зал і накрит фактично весь зал, в якому були люди з різними поглядами. Але цей прапор переміг, цей прапор об'єднав державу, об'єднав всіх тих, хто прагнув реальної незалежності і розбудови європейської Української держави.

Я дуже добре пам'ятаю, як вперше було піднято прапор над Київською міською радою, а потім – над Верховною Радою України. Думаю, сьогодні це не просто символ незламності, символ того, що Україна дійсно має свою тисячолітню історію, яку ми нікому не віддамо, це символ того, що в сучасних умовах російської агресії українські бійці на фронті і весь український народ об'єдналися заради того, щоб цей прапор був символом перемоги не тільки України, а й всієї демократії у світі. Саме тому я хотів би наполягти, що сьогодні це всенародне українське свято, і не тільки, бо ми захищаємо демократію в Європі і в усьому світі.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, Сергію Владиславовичу.
Шановні колеги, час для виступів вичерпано.

До президії надійшла заява від двох фракцій з вимогою оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Ірина Володимирівна Геращенко. Я правильно розумію? Будь ласка. Потім – розгляд питань порядку денного.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, я буду говорити про дуже делікатну тему, про пам'ять наших загиблих героїв. Дійсно, українським прапором накривають тіла загиблих, які віддали своє життя за те, щоб була Україна і був наш прапор. І якщо ми говоримо про країну героїв, маємо об'єднатися насамперед навколо реального захисту пам'яті героїв, а не пафосних слів. Треба сказати, що в цьому напрямі не так багато ми й робимо.

Нещодавно парламент прийняв конституційною більшістю надзвичайно важливе рішення про створення Національного військового меморіального кладовища в Биківні. Тоді всі фракції виступили з тим, як це символічно, щоб в Биківнянському лісі, де покояться прах і останки українців, закатованих сталінським режимом, знаходили свій вічний спокій і герої та героїні, закатовані путінським режимом. Хочу сказати, що рішення про виділення цієї землі попередньо було прийнято Київрадою, а ще раніше уряд, Міністерство культури провели громадські слухання і врахували думку родин загиблих, щоб саме в Биківнянському лісі був цей меморіал. Сьогодні мова йде про тисячі загиблих, чий прах знаходиться в урнах вдома, в їх рідних, або в крематоріях, в місці тимчасового зберігання. Особливо драматично це для тих родин, які представляють окуповані території, для родин загиблих героїв «Азову», для родин захисників Маріуполя, які втратили рідну людину, втратили свій дім, тимчасово втратили рідне місто, і сьогодні не мають можливості поховати останки тіла, прах, своїх рідних. Але, друзі, яка ганьба (!) – закон ми прийняли в травні, а він і досі не підписаний. І уряд почав дивні танці на кістках: днями прийняв рішення про створення військового меморіалу в Гатному, не враховуючи думки родин загиблих. Вибачте, але вшанування пам'яті наших загиблих має стати обов'язковим місцем поклоніння для кожної міжнародної делегації. Кожна міжнародна делегація, кожен учень, кожен студент, кожен українець мають іти до цього меморіалу, щоб вклонитися пам'яті загиблих. Тому, коли йдеться про Биківню, це зрозуміле місце, як, наприклад, Арлінгтонський національний цвинтар, який знаходиться біля Вашингтону, а не десь за тридев'ять земель.

Ми звертаємося до вас, шановні колеги, тому що серед авторів цього закону є і пані Пуртова, і пан Арахамія, і просимо звернутися до Президента із закликом підписати закон, вшанувати пам'ять героїв, врахувати бачення і позицію родин загиблих. Що може бути для нас важливішим, ніж врахування позиції родин загиблих? Уявіть, як це моторошно мати сьогодні урну з прахом в себе вдома.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного.

Шановні колеги, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань прошу провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути на зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Голосуємо!

«За» – 242.

Проголосували: за – 242, проти – 9, утрималося – 4. Усе, як завжди.

Шановні колеги, вашій увазі пропонується проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України про пріоритетні напрями державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції і відновлення Автономної Республіки Крим та міста Севастополя» ([№ 9626](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення проекту постанови № 9626 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, до мене з листом звернувся голова Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин з пропозицією про запрошення сьогодні на пленарне засідання Верховної Ради України постійного представника Президента України в Автономній Республіці Крим Ташеву Тамілу Равілівну з наданням їй слова для виступу під час обговорення проекту Постанови «Про Заяву Верховної Ради України про пріоритетні напрями державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції і відновлення Автономної Республіки Крим та міста Севастополя» ([№ 9626](#)).

Відповідно до частини третьої статті 6, частини другої статті 34 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про виступ (до 2 хвилин) постійного представника Президента України в Автономній Республіці Крим Ташевої Таміли Равілівни після доповіді і співповіді під час обговорення проекту постанови № 9626. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 292.

Рішення прийнято.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, для доповіді проекту постанови на трибуну запрошується Голова Верховної Ради України Руслан Олексійович Стефанчук (*Оплески*).

СТЕФАНЧУК Р.О., Голова Верховної Ради України (*загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»*). Шановні колеги, вашій увазі пропонується розгляд проекту Постанови «Про Заяву Верховної Ради України про пріоритетні напрями державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції і відновлення Автономної Республіки Крим та міста Севастополя» (№ 9626).

Від самого початку тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя у 2014 році, коли російська федерація всупереч діючим нормам міжнародного права здійснила акт агресії проти України та окупувала Автономну Республіку Крим і місто Севастополь, деокупація Кримського півострова стала однією із ключових задач для всіх органів державної влади України. З початком широкомасштабної агресії російської федерації проти України роль та місце окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя у прямому військовому протистоянні України та росії набула нових акцентів. Україна, цінуючи кожного свого громадянина, з метою відновлення конституційного ладу на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, продовжує докладати максимум зусиль на всіх рівнях та у будь-яких форматах: Міжнародний саміт Кримської платформи, який проходить сьогодні, і парламентський саміт Кримської платформи, який проходитиме в жовтні.

Прийняття проекту постанови Верховної Ради України буде важливим кроком, продемонструє як високим представникам держав-партнерів, які є учасниками Кримської платформи, так і громадянам України, зокрема тим, які проживають на тимчасово окупованій території, що деокупація Криму відбувається з повагою до прав людини і без жодних поступок національним інтересам України.

Проект постанови спрямований на забезпечення законодавчого врегулювання пріоритетних напрямів державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції та відновлення Автономної Республіки Крим і міста Севастополя.

Шановні колеги, з огляду на зазначене, прошу підтримати та проголосувати за цю заяву Верховної Ради України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Для співдоповіді на трибуну запрошується голова Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин міжнаціональних відносин Андрій Вікторович Задорожний.

ЗАДОРЖНИЙ А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Проект постанови № 9626, який був розроблений за ініціативи представництва Президента України в Автономній Республіці Крим, має важливе значення насамперед для наших людей: як для тих, хто проживає на тимчасово окупованому півострові, так і для тих, хто змушений був його покинути у зв'язку зі збройною агресією російської федерації.

Основні положення проекту зводяться, як сказав Голова парламенту, до деокупації Криму, що відбуватиметься з повагою до прав людини і без жодних поступок національними інтересами України.

Під час розгляду проекту постанови комітет також взяв до уваги той факт, що його прийняття буде важливим сигналом для високих представників держав-партнерів, які є учасниками Кримської платформи, сприятиме правовій визначеності у питаннях щодо формування пріоритетних напрямів державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції та відновлення Автономної Республіки Крим та міста Севастополя.

Враховуючи зазначене, комітет ухвалив рішення: рекомендувати Верховній Раді України проект постанови № 9626 від 18.08.2023 року включити до порядку денного дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду прийняти в цілому; доручити комітету здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України під час підготовки відповідного тексту на підпис Голові Верховної Ради України техніко-юридичне доопрацювання. Прошу підтримати.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Вікторовичу.

Слово надається постійному представнику Президента України в Автономній Республіці Крим Ташевій Тамілі Равілівні.

Будь ласка, Таміло Равілівно.

ТАШЕВА Т.Р., постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим. Шановний пане Голово Верховної Ради України! Шановні народні депутати України! З Днем Державного Прапора України!

Передусім я дуже вдячна вам за цей кримський день у Верховній Раді України. Своїми рішеннями ви наближаєте нашу перемогу та деокупацію тимчасово окупованих територій України. *Sağ oluñiz* (дякую) вам за це (*Оплески*).

Сьогодні особливий день: третій Міжнародний саміт Кримської платформи привів до Києва багатьох лідерів вільного світу, і український парламент демонструє своє лідерство та єдність у питаннях реінтеграції Криму.

У вас на порядку денному декілька ініціатив, і всі вони про людей, про звичайних українців і українок, задля яких ми боремося, яких ми маємо вітати у вільній Україні, поки Кримський півострів тимчасово окупований, а після деокупації забезпечити їхню безпечну реінтеграцію та вільне життя під українським прапором. Проекти, які ви будете розглядати, є результатом спільної роботи представництва, профільних міністерств, народних депутатів та експертного середовища.

Запропоновані зміни допоможуть відновити державну владу на деокупованій території та інтегрувати жителів тимчасово окупованої території в український освітній простір. Це початок впровадження реінтеграційного законодавства і реалізації конкретних кроків, які ведуть нас до відновлення безпеки та відчуття свободи для людей, які не мали цього з 2014 року.

Надзвичайно важливою є й Заява Верховної Ради України про пріоритетні напрями державної політики з питань деокупації, реінтеграції та відновлення Автономної Республіки Крим та міста Севастополя. Це потужний меседж для українців як на тимчасово окупованій території, так і на материковій частині України, і, звісно, для наших міжнародних партнерів. Ми знаємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Таміло Равілівно (*Оплески*).

Шановні колеги, ми домовлялися про виступи (до 2 хвилин) від фракцій і груп.

Тому прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цієї важливої заяви

Крулько Іван Іванович, фракція «Батьківщина».

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Юлії Володимирівні Тимошенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

Шановні колеги, прошу дати колезі можливість пройти до трибуни.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Вітаю всю Україну із сьогоднішнім святом – Днем Державного Прапора України! Також вітаю саміт Кримської платформи в Україні.

Дуже символічно, що сьогодні, саме в День Державного Прапора України, парламент прийматиме рішення щодо пакета важливих питань, присвячених нашому, українському, Криму. Тому що в 2014 році «зелені чоловічки» зривали українські прапори на адмінбудівлях в Криму і почалася війна. І саме підняттям українського прапора над кожною територією українського Криму та Севастополем ця війна має закінчитися. І це буде єдиним справедливим рішенням. Місія нашого покоління в тому, щоб об'єднати частини української землі, за яку ми платимо надвелику ціну. Наше покоління має раз і назавжди припинити війни на нашій території саме шляхом відновлення нашої території в межах 1991 року.

Ви знаєте, що наша команда з перших днів війни була проти будь-яких домовленостей з ворогом. Будь-яких! В день підписання перших Мінських домовленостей ми виступили публічно і сказали, що це шлях не до миру, а, на жаль, до війни. Так само ми виступили проти будь-яких Стамбульських домовленостей, які нас багато чого позбавляли. Тільки перемога! Сильна, переконлива перемога!

Слава Україні! (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Швачку Антону Олексійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ШВАЧКО А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Вітаю. Прошу передати слово Федору Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Володимирович Веніславський. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні українці! Сьогодні, в День Державного Прапора України, ми, народні депутати України, ухвалюючи заяву про основні пріоритети державної політики у сфері деокупації Автономної Республіки Крим, ухвалюючи цілу низку законодавчих ініціатив, спрямованих на демонстрацію того, що Автономна Республіка Крим була, є і завжди буде невід'ємною складовою частиною України, що громадяни України, які проживають на території тимчасово окупованого Криму, на територіях інших областей України, тимчасово окупованих злочинним режимом російської федерації, завжди є і будуть частиною українського народу, від імені всього українського народу звертаємося до наших громадян з сигналом,

що пам'ятаємо про них, робимо все, щоб процес деокупації тимчасово окупованих територій відбувся якомога швидше, а громадяни України відчували, що влада і український народ ніколи не залишать їх сам на сам зі злочинним рашистським режимом.

З точки зору міжнародного права, з точки зору заяв, позицій усіх наших західних партнерів Крим – це невід'ємна складова України. І, незважаючи на те, що з 2014 року (практично дев'ять років) територія Криму тимчасово окупована, громадяни України, які проживають у межах Криму, перебувають під зомбуючим російським інформаційним пресом, все одно отримують інформацію від нас. Дуже важливо, щоб вони пам'ятали, що ми робимо все можливе і неможливе для найшвидшої реінтеграції України, а Крим, як би того не бачив і не хотів путін, буде тим яйцем, в якому його смерть. Деокупація Криму означатиме кінець путінського режиму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, Констанкевич передає слово Гузю. Будь ласка.

ГУЗЬ І.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець).* Слава Україні! Шановні друзі, можливо, хтось думає, що це чергова заява українського парламенту, яких уже було багато. Але ця заява на часі як ніколи. Ми бачимо, що на Заході через незрозуміло кого, через певних підставних осіб, ніби якихось клерків, починають промацувати ґрунт, чи розглядатиме Українська держава питання гендлювання своєю територією, розмін на вступ в НАТО, можливо, в ЄС і тому подібне. Я глибоко переконаний, що в цьому залі, як і в нашій державі, повна консолідація. Україна не торгуватиме своєю територією, вона боротиметься за кожен її сантиметр. Тому в заяві чітко і зрозуміло викладена позиція щодо деокупації території українського Криму, починаючи від підтримки кримськотатарського народу і закінчуючи медіа та тим, аби люди, причетні до терору, який сьогодні відбувається в Криму по відношенню до кримських татар, українців, росіян, які там живуть і підтримують Україну, понесли покарання.

Друзі, я переконаний, ми сьогодні підтримаємо цю заяву, переконаний, що українське суспільство підтримує нас і дає однозначну відповідь, що від якої б сторони – чи ворога, чи окремих «союзників» – не надходили ці пропозиції, ніхто торгувати українською територією не буде. Крим – це Україна!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Павленку Юрію Олександровичу, депутатська група «Платформа за життя та мир». Перепрошую, Юрію Олексійовичу. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні дорогі українці! Ми, безсумнівно, підтримуємо дане рішення Верховної Ради України, спрямоване на комплекс заходів і кроків української держави щодо відновлення української влади в Автономній Республіці Крим і місті Севастополі. Ми також висловлюємо слова підтримки рішенням і діям, які здійснюються в рамках Кримської платформи.

З цієї трибуни хотілося б так само сказати слова підтримки кожному українцю, кожному кримському татарину, кожному громадянину України, які сьогодні перебувають на окупованій території Автономної Республіки Крим і в місті Севастополі, щоб вони трималися, вже скоро прийдуть українська держава, українська влада, українська армія. Переконалий, кожен українець, який сьогодні працює, живе на неокупованій території, щоденно робить все можливе для того, аби українська цілісність відновилася, аби українська влада і українські інтереси повернулися на кожний клаптик нашої землі. Впевнений, кожен злочинець, який допустив втрату української території, який сьогодні скоює злочин проти української держави і українського громадянина, буде притягнутий до відповідальності. І запорукою цьому є та єдність, яку демонструє Верховна Рада України, всі політичні сили, які сьогодні працюють і діють в українській державі.

Шановні українські парламентарії, шановні українські громадяни, ми скоро повернемося до Криму, наші діти в період літніх канікул відпочиватимуть в Криму, на нашому Чорному морі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Саврасову Максиму Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. «Європейська Солідарність» підтримуватиме цей проект.

Ми наголошуємо, без деокупації Криму неможливе відновлення територіальної цілісності України. Крим є і буде українським. Так само українським буде і Севастополь, в якому ми повинні провести парад нашої остаточної перемоги.

Ми дякуємо Збройним Силам України, кожному українському воїну, який зараз в контрнаступі віддає своє життя за визволення всієї території України.

Всі громадяни України, які сьогодні перебувають на території Криму, повинні знати, що скоро настане час їх визволення від російської окупації. Очевидно, що ми підтримаємо будь-які державні заходи, спрямовані на досягнення цих цілей.

Вітаємо наших союзників, які зараз беруть участь у саміті Кримської платформи, допомагають нам зброєю, економічною підтримкою, турбуються про наших біженців – жінок і дітей.

Разом з тим ми не повинні забувати одне із базових зобов'язань української держави, і це те, чого не вистачає в цьому проекті, – визнання на законодавчому рівні національно-територіальної автономії кримськотатарського народу з гарантуванням участі представників кримських татар в органах влади, розвиток кримськотатарського самоврядування, культури, освіти, економіки і звичаїв. Це наше зобов'язання за патріотизм і героїчну боротьбу кримських татар у лавах Збройних Сил України, русі опору на окупованих територіях. Ми це винні десяткам кримських татар, які залишаються політичними в'язнями в росії.

Маємо пам'ятати, що у 1944 році кримськотатарський народ зазнав геноциду, який здійснив Сталін, з 2014 року ця політика продовжується міжнародним злочинцем путіним. Ми повинні докладати всіх можливих зусиль, щоб ті представники кримськотатарського народу, які були змушені покинути півострів, повернулися на нього, а ті, які зазнали переслідувань, отримали всі відшкодування. Будь-які спроби отримати мир ціною поступок можуть негативно вплинути на права кримських татар, і це є неприпустимим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Гнатенку Валерію Сергійовичу, депутатська група «Відновлення України».

Артем Дмитрук. Будь ласка.

ДМИТРУК А.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 133, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановний пане Голово! Шановні українці! Два роки тому відбулося установче засідання Кримської платформи, нині ми проводимо вже третій саміт даної ініціативи на найвищому рівні. Попри те, що широкомасштабне вторгнення росії розпочалося 24 лютого минулого року, саме незаконна анексія Криму була початком нинішньої війни. З кожним роком масштаби представництв у рамках Кримської платформи лише збільшуються.

Крим – це Україна! *Crimea is Ukraine!* Дану аксіому ми говорили вчора, заявляємо сьогодні та вигукнемо завтра. Російський агресор сподівався, що про

Крим забудуть. Ми свідомі того, що простого рішення в українському питанні немає. Для деокупації має бути застосований весь комплекс заходів – військова компонента, дипломатичний фронт, гуманітарний вимір.

Сьогодні росія або полишить півострів сама, або її змусять це зробити. Українська державність нерозривно пов'язана з Кримом. Нагадую, День Української Державності оголошено в День хрещення Київської Русі – України Володимиром Великим, а сам Володимир Святославич охрестився в кримському Херсонесі. Сьогодні в День Державного Прапора України маємо потужну впевненість, що незабаром наш стяг майорітиме над кримськими горами, степами, містами та селищами. Це відбудеться обов'язково!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

І завершальне слово – Бакунець Павло Андрійович. Після цього будемо голосувати.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Крим – це Україна однозначно! Сьогоднішньою заявою Верховна Рада України декларує, що не існує жодного іншого шляху до нашої перемоги, крім деокупації і Криму, і Луганщини, і Донеччини, і Запоріжжя, і Херсонщини – усіх, на жаль, тимчасово окупованих територій України. Не може бути іншого завершення цієї жорстокої війни проти українського народу, проти українських територій. Звичайно, ми віримо, що найближчим часом завдяки відвазі Збройних Сил України всі тимчасово окуповані території будуть повернуті, але, на жаль, важким потом, що гірше, великою кров'ю. Однак лише так наша Україна здобуде перемогу.

Верховна Рада сьогодні декларує, що не може бути ніяких інших домовленостей і жодних територіальних поступок в обмін на жодні союзи. Ми сьогодні говоримо, що Україна була, є і буде вільною, незалежною державою в колі красивої, демократичної європейської родини, а всі ті люди, які, на жаль, порушили європейські стандарти, однозначно будуть або відкинуті нашими воїнами з українських земель, або під міжнародним трибуналом. Ми віримо в Збройні Сили України, в Бога і в перемогу!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Переходимо до прийняття рішення. Прошу зайняти свої місця і приготуватися до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Заяву Верховної Ради України про пріоритетні напрями державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції і відновлення

Автономної Республіки Крим та міста Севастополя» ([№ 9626](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 320.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Дякую, колеги.

Шановні колеги, ми домовилися розглянути наступне питання без обговорення. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою Автономної Республіки Крим» ([№ 9548](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 9548 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 312.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою Автономної Республіки Крим» ([№ 9548](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 303.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою Автономної Республіки Крим» ([№ 9548](#)) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 309.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Дякую, колеги.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо визнання результатів навчання осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України» ([№ 9591](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 9591 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 292.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про визначення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо визнання результатів навчання осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України» (№ 9591) невідкладним, скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до початку розгляду питання та його розгляд сьогодні на засіданні. Прошу голосувати.

«За» – 294.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, у нас... Колеги, можемо без обговорення? Артуре, можемо без обговорення? Скажіть, будь ласка... (*Шум у залі*). Ну, давайте запишемося: два – за, два – проти. Дві фракції хочуть обговорювати, і в нас було записано, що з обговоренням. Але записуються ті фракції, які хочуть обговорювати.

Слово надається народній депутатці Фріз Ірині Василівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Гончаренку Олексію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко Олексій Олексійович.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність». Вітаю всіх з Днем Державного Прапора України! Щодо окупованих територій, то ми знаємо, ми віримо, ми не сумніваємося, що над цими територіями майорітиме український прапор.

Наразі ми розглядаємо питання про навчання. Питання важливе, його треба вирішувати. Нам треба максимально залучати українців, у тому числі наших дітей, в Україну, які з тих чи інших причин залишилися там. Але, на нашу думку, це має вирішувати не Кабінет Міністрів, а Верховна Рада шляхом прийняття закону, що важливо, тому що, на жаль, там, де повноваження отримує виконавча гілка влади, маємо величезні проблеми. І якщо вже ми зараз говоримо про ситуацію на окупованих територіях, то я хочу нагадати, що буквально днями Україну накрила скандальна хвиля про те, що держава сплачувала до липня 2023 року гроші за електроенергію, вироблену чи невироблену, чи взагалі неіснуючу, сонячними електростанціями на окупованій території, – понад 300 мільйонів гривень. Сьогодні на питання щодо існування цих електростанцій ми відповіді не знаємо. На питання: якщо вони існують, то куди відправляли

цю електроенергію, – ми також відповіді не знаємо. Але ми знаємо відповідь на питання – хто ці гроші отримав. Ганебна відповідь: родич заступника Керівника Офісу Президента Ростислава Шурми – його рідний брат Олег Шурма, інші наближені особи.

Друзі, це ж ганьба-ганьбище! Під час війни просто викидаємо і віддаємо гроші. Нам кажуть, на військових немає, на це немає, а просто вкрати є? Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Чорному Дмитру Сергійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ЧОРНИЙ Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Сергію Бабаку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Бабак. Будь ласка.

БАБАК С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Про що цей законопроект? Точно не про визнання документів, отриманих на тимчасово окупованих територіях. Ми ніколи не визнаємо ні заклади освіти, які там знаходяться, ні документи, які вони видають. Цей проект закону про створення механізму часткового визнання результатів і термінів навчання для тих дітей, які навчалися там.

Чого точно не буде? Атестації не проводитимуться для певних спеціальностей (професій), перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів. Ми розуміємо, що ніхто не проводитиме атестації для тих дітей, які навчалися на військових або правоохоронних спеціальностях. Також не будуть визнаватися результати навчання на магістерському або освітньо-науковому рівні, що, по суті, означатиме визнання попередніх документів про освіту.

Насправді цей проект закону про забезпечення прав громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території, на продовження освіти в Україні. По суті, це про боротьбу, про боротьбу за кожну українську душу, яка знаходиться на тимчасово окупованій території.

Отже, віримо в Збройні Сили України, віримо в контрнаступ, віримо в те, що заберемо назад всі свої території.

Слава Україні! Прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Григорій Михайлович Немиря.

Іван Григорович Кириленко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні пане Голово, колеги! Ще раз, метою прийняття законопроекту є забезпечення реалізації права громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території України, на продовження освіти, що сприятиме реінтеграції мешканців тимчасово окупованих територій.

Звичайно, йдеться насамперед про молоде покоління. І тут хочу наголосити на головному: наша задача – в кожному законі дотримуватися в повній мірі букви Конституції, а значить правової чіткості, об'єктивності і визначеності. Але водночас є закони, де є не лише буква, а й дух. Наразі це є саме той випадок, коли дух закону є визначальним, бо його ухваленням, підкреслюю, одноголосним ми як ключовий правовий і політичний орган держави даємо потужний сигнал і собі, і всьому світу, що Україна – цивілізована держава, яка бореться за свободу, незалежність, за свою землю, територію і водночас за душі наших співвітчизників, які тимчасово перебувають у рашистській неволі.

Наш ворог цинічно воює лише за територію. Людське життя – ні своє, ні, тим паче, чуже – для них абсолютно нічого не варте. І саме в цьому світоглядна прірва між нашими народами і країнами. Нині як ніколи зрозуміло, що Україна не росія, і вже точно ніколи не буде під «ігом руського міра». Кажу це, бо саме такий сигнал можемо дати лише ми, а не окремо взяте міністерство чи відомство, як це зазначається в зауваженнях до цього законопроекту.

Однозначно голосуємо за і за скорочення термінів, і за дух законопроекту. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Лозинському Роману Михайловичу, фракція політичної партії «Голос».

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Піпі Наталії Романівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Піпа Наталія.

ПША Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Добрий день, шановні українці! Добрий день, колеги! Крим – це Україна! Це очевидно для більшості людей у цьому світі. І цей законопроект спрямований на те, щоб кожна людина, яка є зараз в Криму, мала можливість продовжити навчання в Україні.

Дуже важливо, який буде перелік спеціальностей і що ми зробимо. Зрозуміло, що не військові, і буде продовження цього. До другого читання нам треба буде разом попрацювати, почути той порядок, який пропонує Кабінет Міністрів, щоб він був реалістичним і таким, який можна реалізувати.

Загалом Крим, повернення людей в культурну й освітню складову України – це великий виклик. Понад дев'ять років люди могли не чути українського слова, не читати української історії. Велика частина людей, окрім кримських татар, що живуть у Криму, емоційно не на території України. Повернути українське навчання, подати розуміння цінності Української держави є нашим великим викликом, тому що Крим – це Україна. Крим був і знову буде українським.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо визнання результатів навчання осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України» ([№ 9591](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Ідемо далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за невиконання законних вимог Комісії з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України» ([№ 6105](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, можемо без обговорення? Ні? Тоді давайте: два – за, два – проти. Запишіться, хто бажає, і голосуємо.

Слово надається народному депутату України Бондарю Михайлу Леонтійовичу, фракція «Європейська солідарність».

Геращенко, правильно?

Будь ласка, Ірино Володимирівно.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Так, прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, сьогодні в парламенті справжній день Криму, і ми вітаємо той факт, що маємо серйозну дискусію щодо майбутнього Криму. Ще раз наголошую, позиція «Європейської солідарності» – після деокупації Криму необхідно створити там національну кримськотатарську автономію. Ми пишаємося тим, що саме в нашій фракції представлені кримські татари. Виступаємо за те, щоб до адміністративної відповідальності притягувалися всі ті, хто порушує статус народного депутата України.

Учора трапилася справжня ганьба. Уряд, який є підконтрольним парламенту, проводив форум ветеранів. Так ось, на цей форум не запросили ветеранів, які є в цьому залі, – Михайла Бондаря, Андрія Шараськіна, інших ветеранів, які воювали з 2014 року. Голова Верховної Ради України приводив там, як позитивний приклад, необхідність роботи ветеранів з профільним підкомітетом з питань захисту прав ветеранів, але голову профільного підкомітету Ірину Никорак не пустили на цей форум.

Ми вимагаємо притягнути до адміністративної відповідальності тих людей, які сьогодні нівелюють статус народного депутата УДО, яке незрозуміло за чиїх вимог не пускає народних депутатів на заходи, організовані урядом. Ми переконані, якби на цьому заході були ветерани, які присутні в цьому залі, – Андрій Шараськін, наш Михайло Бондар, Ірина Никорак, яка займається питаннями ветеранів, то це була б справжня дискусія, а не оці картинки, які уряд безкінечно презентує, не розуміючи, чим він займається.

Ми просимо Голову Верховної Ради України дати роз'яснення, чому на саміті Кримської платформи немає депутатів. Немає депутатів! У нас сьогодні Верховна Рада України, зокрема опозиція, виключена з усіх процесів державотворення. Такого в європейській країні бути не може. Ганьба!

КОРНІЄНКО О.С. Ірино Володимирівно, щодо Кримської платформи. Пропоную ознайомитися зі звітом, як ви кажете, з картинкою, як це відбувається, і зрозуміти, що там присутні народні депутати України не лише від правлячої партії. А потім, як завжди, будемо вибачатися чи ще щось робити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Олександру Володимировичу Ковальчуку, фракція політичної партії «Слуга народу».

Медяник. Будь ласка.

МЕДЯНИК В.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 27, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановний головуючий! Цей законопроект поданий Президентом України. Основною його метою є встановлення адміністративної відповідальності за невиконання законних вимог Комісії з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України задля ефективної реалізації нею наданих повноважень та забезпечення захисту осіб, позбавлених свободи внаслідок збройної агресії проти України, членів сімей таких осіб.

Комітет з питань правоохоронної діяльності розглянув даний законопроект і повністю його підтримав. До другого читання ми його доопрацюємо з урахуванням положень статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, ми не можемо з урахуванням положень статті 116 Регламенту Верховної Ради України, тому що рішення комітету – за основу.

Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка. Після цього перейдемо до голосування.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні пане Голово, президіє, народні депутати! Законопроектом встановлюється адміністративна відповідальність за невиконання рішення Комісії з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

Попередній закон (проект [№ 6104](#)) фракція «Батьківщина» підтримала. За цей законопроект ми теж будемо голосувати. Дуже важливо, що він ухвалюється в день, коли в Україні проводиться саміт Кримської платформи, тому що велика кількість громадян України, які проживали і проживають в Криму, піддаються позбавленню особистої свободи в результаті агресії російської федерації.

Також важливі факти, встановлені цією комісією, щоб у майбутньому пред'являти вимоги до російської федерації щодо позовів до конкретних людей. Дуже важливо, щоб уряд нарешті створив цю комісію, затверджену нашим законом (проект № 6104), і вона якнайшвидше приступила до виконання своєї важливої роботи. Бо, дійсно, велика кількість громадян піддавалася і піддається цим викликам, позбавляється особистої свободи, і це потрібно документувати, встановлювати факти, щоб у майбутньому пред'являти російському агресору.

Комітет ухвалив рішення прийняти тільки в першому читанні за основу. Ми підтримуємо це рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу приготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за невиконання законних вимог Комісії з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України» ([№ 6105](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний законопроект № 9419-1 ми домовилися голосувати без поправок (*Шум у залі*). З процедури?

Геращенко – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, дуже важлива дискусія щодо статусу народного депутата. Прозвучала репліка, що на саміт Кримської платформи запрошені народні депутати, в тому числі і від опозиції. Представники нашої фракції кримські татари запрошені туди, на жаль, від Меджлісу. Ми ще раз наполягаємо на тому, що на міжнародних заходах, де виробляється державна політика, мають бути представники і влади, і опозиції – народні депутати України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я не знаю такої підстави – тимчасове позбавлення статусу народного депутата через те, що вони запрошені на якийсь захід від іншої організації. Вони від цього не перестають бути народними депутатами. Але дискусія триває. Парламент – місце для дискусії.

Шановні колеги, проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо мінімізації потенційного олігархічного впливу на політичні партії, удосконалення механізмів державного фінансування та державного контролю за діяльністю політичних партій» ([№ 9419-1](#)).

На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися голосувати без поправок. Але, я так розумію, є наполягання на розгляді поправок.

Разумков, скільки поправок?

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). У мене поправки на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У вас поправки на підтвердження, так?

РАЗУМКОВ Д.О. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, хтось наполягає на врахуванні своїх поправок? Немає? Ще раз запитую.

Тоді переходимо до поправок на підтвердження.

Дмитре Олександровичу, скільки у вас таких поправок?

РАЗУМКОВ Д.О. П'ять-шість поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, Гончаренко, у вас які поправки? Свої, так? Тоді давайте спочатку Гончаренко виступить, оскільки в нього поправки на врахування, а потім дам вам слово щодо підтвердження поправок.

Гончаренко. Будь ласка, до 5 хвилин.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую, шановний пане Голово. Шановні колеги, зараз ми розглядаємо важливе питання. До нього я пропоную внести відповідні... Колеги, Голова Верховної Ради сказав до 5 хвилин. Я прошу звільнити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. До 5 хвилин. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дуже дякую. Шановні колеги, важливе питання, важливий законопроект. Я хотів би звернути вашу увагу, що ми маємо вдосконалювати механізми фінансування та контролю за діяльністю політичних партій. Але, друзі, дуже важливо, щоб ми в цілому ставили питання контролю за виконанням рішень Верховної Ради України, за тим, яким чином здійснюється контроль за виконанням законів України. Сьогодні з цим ми маємо величезні проблеми.

Про що я кажу? Нами рівно два місяці тому був прийнятий закон України, норми якого передбачають дуже важливі речі для наших військовослужбовців. Взагалі хочу сказати, що не повинно бути пленарних засідань Верховної Ради, на яких ми не розглядали б питання саме військовослужбовців, дуже важливі для нас. Ми прийняли норму щодо відпусток військовослужбовців, і це дуже важливо і правильно, хоча досі, на жаль, є військові частини, які не виконують цієї норми, і тут потрібен контроль з боку Міноборони. Я закликаю виконавчу гілку влади над цим працювати.

Також ми передбачили виплати різним категоріям військовослужбовців, які залишилися фактично без нічого:

строковики, які отримували і, на жаль, досі отримують 400-500 гривень на місяць, а норми нашого закону дають їм абсолютно інші доплати – 6000 гривень на місяць, які вони мають отримувати з 1 червня, але зараз вже кінець серпня, і вони не отримали жодної копійки доплати;

курсанти закладів вищої освіти МВС, Державної служби надзвичайних ситуацій, Державної прикордонної служби, курсанти – військовослужбовці, поліцейські, рятувальники, які сьогодні отримують стипендію у розмірі 400-500 гривень, а мали б вже отримувати доплату у розмірі 2350 гривень щомісячно;

обмежено придатні до військової служби після поранення, виведені поза штат. Це взагалі питання надзвичайно болюче. Люди, які після поранення, втративши здоров'я у боротьбі за нашу країну Україну, за наш прапор, свято якого ми сьогодні відзначаємо, залишилися фактично ні з чим, тому що їх виводять поза штат, наразі вони отримують 600, 700, 800 гривень на місяць, а вже мали б отримати доплату у розмірі 20100 гривень за червень, 20100 гривень за липень;

інструктори навчальних центрів, для яких ми також прописали норму про виплату щомісячної доплати у розмірі від 15000 до 30000 гривень. Але з цим ситуація гірша, бо й досі немає постанови Кабінету Міністрів.

Друзі, я хочу звернути увагу керівництва Верховної Ради, всіх нас, що має бути якась дисципліна. Що це за уряд, який просто ігнорує наші рішення, який не виконує свою роботу? Який сенс в наших рішеннях, якщо далі вони місяцями не виконуються?! Давайте добиватися дисципліни, давайте викликати сюди уряд, давайте слухати його. Чому ми не бачимо наших міністрів? У мене є питання до Прем'єр-міністра, але його, на жаль, немає і я не можу в нього запитати, чому так відбувається. А це дуже серйозні питання. У мене питання до Прем'єр-міністра щодо бойових доплат Нацгвардії і прикордонникам, які вони мали отримати. Вони за червень і досі не отримали бойових доплат. За червень! Сьогодні кінець серпня. Ну, скільки все це триватиме, скільки ми будемо це толерувати?

Механізми контролю важливі. От ми розглядаємо законопроект про механізми державного фінансування та контролю, але без нашого контролю над тим, як виконуються наші рішення, це все абсолютно пусте. Тож я вимагаю звернутися до Кабінету Міністрів з тим, щоб негайно було вирішено питання щодо виконання закону України про доплати всім. (Я не розумію, чому там камера піднялася. Якщо треба, я можу й встати, щоб мене було видно). Ще раз, уряд має працювати, уряд має виконувати свою роботу. Якщо уряд не буде цього робити, нам треба ставити питання про його відставку. Бо уряд, який не працює на військових, не працює на державу в такий момент, нам не потрібен. Я прошу повернути «годину запитань до Уряду». Маємо тут бачити урядовців і ставити всі ці питання безпосередньо їм, щоб вони відповідали, дивлячись нам в очі. Вимагаю роботи уряду!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, більше немає поправок для врахування? Усі виступили, більше ніхто не наполягає? Тоді переходимо до поправок, які на підтвердження.

Дмитро Олександрович Разумков. Спочатку називайте номер поправки, потім доповідайте.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Поправка 62. Нею передбачається з визначених підстав звільнення партії від встановленої законом відповідальності за надання до Національного агентства з питань запобігання корупції неповної або недостовірної інформації у звіті. Перелік пояснень і підстав, м'яко кажучи, залишає бажати кращого. Тобто, незважаючи на те, що в нас іде війна, партії отримують фінансування, а ми ще даємо їм можливість ухилятися від відповідальності за подання недостовірної, неправдивої інформації до НАЗК. Ми говоримо про повернення електронного декларування для всіх чиновників, і це правильно. Тоді давайте не виводити з-під цієї норми партії. Це стосується поправок 62, 63 і 123, які фактично між собою пов'язані. Прошу поставити їх на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги...

Фріс. Будь ласка.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Голово. Колеги, прошу підтримати ці поправки, враховуючи те, що вони були подані виключно з метою забезпечення саме правомірної інформації, яка вноситься у відповідні звіти.

Для чого надаємо можливість не нести відповідальності у певних моментах? Усе дуже просто. Є території активних бойових дій, є окуповані території, є партії, які фізично не можуть подати інформацію, тому що в них немає документації, бо згоріла. Тому необхідно дати можливість у конкретних, визначених законом, випадках не нести відповідальності за інформацію, яка буде неповною або, можливо, в певній мірі помилковою. Прошу підтримати вказану поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 62 авторства Олександра Сергійовича Корнієнка. Вона врахована частково. Народний депутат Разумков просить таке рішення комітету поставити на підтвердження. Комітет свою позицію пояснив.

Ставлю на голосування поправку 62 в редакції, врахованій комітетом, для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 290.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Наступна поправка 63, так? Будь ласка, Дмитре Олександровичу, доповідайте.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, та сама підстава, тому просто ставте на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Шановні колеги, поправка 63 авторства Корнієнка Олександра Сергійовича. Вона врахована редакційно. Разумков просить поставити таке рішення комітету на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 63 в редакції, врахованій комітетом, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 292.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Наступна поправка 123, правильно? Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Та сама ситуація, але я бачу, що звітувати не дуже хочуть, то можна не ставити її на голосування. Прошу запустити час з початку, я озвучу ще дві поправки на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запустіть час з початку.

Дмитре Олександровичу, називайте номер поправки.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Поправка 7. Дуже дивна поправка. У державі, в якій іде війна і всі гроші треба спрямовувати на Збройні Сили України, на перемогу, спрямовувати туди, де дійсно потрібна підтримка держави – кредитування малого/середнього бізнесу, допомога малозахищеним верствам населення – ми їх віддаємо партіям. Ну, добре, я розумію, що для багатьох у цьому залі це дуже важливо, набагато важливіше ніж наша перемога і наша незалежність. Але, шановні колеги, скажіть мені, будь ласка, що це за бізнес такий партійний, коли партії можуть гроші, які ми їм даємо, розмістити на депозит? Це якийсь власний бізнес чи це дохід для партії? Поясніть мені, будь ласка.

Дякую, Руслане Олексійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ФРІС І.П. Саме невикористані кошти, видані на політичну діяльність політичної партії, партія може розміщувати, в тому числі на депозитних рахунках, на них нараховуються відповідні відсотки. Причому позиція Національної агенції із запобігання корупції, а також за погодженням членів комітету – вказані

депозитні рахунки повинні розміщуватися виключно в установах державного банку. Це була принципова позиція, саме на ній і стояв комітет. Тому прошу підтримати вказану поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Поправка 7 авторства Корнієнка, Маслова врахована комітетом частково. Народний депутат Разумков просить таке рішення комітету поставити на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 7 в редакції, врахованій комітетом, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Дмитре Олександровичу, і номер завершальної поправки, будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Поправка 11. Я розумію, що депозити важливі, це відсотки, прибуток для партії. Але можна було невикористані кошти направити туди, куди потрібно, – на захист нашої держави. Тому я не розумію позицію комітету, не розумію позицію народних депутатів, які підтримують ідею розміщення державних грошей на депозитних рахунках, щоб партії заробляли відсотки. Якщо ви гроші не використали, віддайте їх у бюджет, віддайте на армію, віддайте на потреби перемоги. Не на літню форму, яку ми закупаємо як зимову, не на яблука, не на яйця, не на багато чого іншого, а віддайте державі, віддайте туди, де вони потрібні. І цією поправкою ви ще визначаєте, що депозити мають розміщуватися лише в державних банках, які незрозуміло що будуть нараховувати. Тоді вже для всіх відкривайте – і для державних, і для приватних, щоб усе було рівно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ФРІС І.П. Відверто кажучи, здивую вас, тому що поправка 11 авторства народного депутата Гончаренка, в якій зазначено, що кошти можуть розміщуватись у національній валюті в установі державного банку на поточному або вкладному (депозитному) банківських рахунках відповідно до умов договору. Тобто тут ніяких змін немає. Загалом законопроект передбачається, що якщо кошти не використані, вони в будь-якому випадку повертаються в державний бюджет.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 11 авторства Гончаренка Олексія Олексійовича комітетом врахована частково. Народний депутат Разумков

Дмитро Олександрович просить поставити цю поправку на підтвердження. Аргументи сторін ви почули.

Ставлю на голосування поправку 11 Гончаренка в редакції, врахованій комітетом, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 289.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Все, шановні колеги? Дякую.

Ми обговорили цей законопроект, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо мінімізації потенційного олігархічного впливу на політичні партії, удосконалення механізмів державного фінансування та державного контролю за діяльністю політичних партій» ([№ 9419-1](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 309.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України» ([№ 9610](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 310.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про визначення законопроекту № 9610 невідкладним, скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до початку розгляду питання та розгляд сьогодні на пленарному засіданні. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 306.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, була домовленість без обговорення, але, я так розумію, що... Колеги, наполягаєте чи можемо... Наполягаєте. Тоді запишіться: два – за, два – проти.

Шановні колеги, я перепрошую, оскільки ми ще не почали розгляд, давайте проголосуємо за скорочену процедуру.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту № 9610 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Тепер прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

В'ятрович Володимир Михайлович, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Добрий день, шановні колеги! Я переконаний, ухвалений нами в грудні закон про національні меншини є якісним і збалансованим документом. Знаю, багато хто із присутніх тут розділяє мою думку. Маємо визнати, що зміни до цього закону, які ми розглядаємо, не роблять його кращим і досконалішим, але нам треба підтримати ці зміни, тому що Україна, скажемо відверто, стала заручницею упередженого висновку Венеційської комісії щодо закону про національні меншини.

Той факт, що представники влади і опозиції, експертних середовищ не стали посипати голову попелом і в один голос визнали несправедливість, а часом і абсурдність таких рекомендацій, свідчить все-таки про нашу державну зрілість і готовність відстоювати національні інтереси. Втім ми не можемо просто відмахнутися від висновку Венеційської комісії, адже закон про національні меншини є однією із семи передумов переговорів про членство України в ЄС. Маємо врахувати, принаймні, ті рекомендації, які не суперечать Конституції України і не створюють загроз національним інтересам України. Саме таке завдання, вочевидь, стояло перед розробниками цього законопроекту.

Тому «Європейська солідарність» підтримує цей проект і закликає ухвалити його не лише за основу, а одразу і в цілому. У такий спосіб ми уникнемо політичних спекуляцій на чутливій темі, а головне, зекономимо час, якого насправді дуже мало, і дамо нашим переговорникам козир у вигляді ухваленого закону. Закликаємо колег виявити державну відповідальність і ухвалити цей законопроект за основу і в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кириленко Іван Григорович. Будь ласка. Після цього, шановні колеги, голосуємо.

КИРИЛЕНКО І.Г. Прошу передати слово Крульку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Іванович Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Безперечно, фракція «Батьківщина» підтримає цей законопроект, щоб зняти будь-які спекуляції на тому, що в Україні в питанні національних меншин є якісь проблеми. Бо всі ці речі, які дуже часто чути на міжнародних майданчиках від одного із наших сусідів, і ці заяви робляться на догоду Кремлю, що начебто в українській державі якісь національні меншини підпадають під санкції чи їх дискредитують. Це все є неправдою і нісенітницею.

Я як представник Закарпаття хотів би дуже чітко сказати, що такого лояльного ставлення до національних меншин як в Україні треба ще пошукати в багатьох європейських державах (*Оплески*). І я мріяв би, щоб ті держави, які найголосніше про це говорять, ставилися до українських національних меншин так само, як українці ставляться до їхніх національних меншин в Україні: щоб там були українські школи, українські бібліотеки, щоб була можливість розмовляти українською мовою, щоб українські прапори висіли хоча б на одній офіційній урядовій будівлі, щоб за кордоном до українців було аналогічне ставлення, таке саме, яке українці забезпечують для національних меншин інших держав у нашій державі, і тоді це буде справедливо. Ось про це я мрію.

А за цей законопроект ми проголосуємо. Нехай вони більше не розказують нісенітницю на міжнародних площадках, що у нас на законодавчому рівні щось не так.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Будь ласка, Олександрє Сергійовичу, вам слово.

КОРНІЄНКО О.С. Шановні колеги, я є одним із співавторів цього законопроекту. Хотів би під час проведення цієї надзвичайно важливої дискусії закликати всіх нас до політичної мудрості, вміти говорити з трибуни не все, що хочеться, а те, що треба зараз сказати, деякі речі говорити потім, говорити різними словами, щоб ми продовжували нашу євроінтеграцію.

Що треба зрозуміти щодо цього законопроекту, а також щодо всіх інших можливих законопроектів? Вони обговорюватимуться і розроблятимуться у повній інклюзивній співпраці з національними спільнотами на базі нашого профільного комітету, на базі центрального органу виконавчої влади – Державної служби України з етнополітики та свободи совісті, на базі Міністерства культури та уряду. І одна із вимог Єврокомісії про інклюзивність даних обговорень і відкритість для національних спільнот завжди буде виконуватися.

Наразі Державна цільова національно-культурна програма «Єдність у різномайтті» щодо розвитку національних спільнот так само обговорюється абсолютно інклюзивно. Голоси та ідеї всіх без виключення представників національних спільнот України будуть почуті.

Тому від колективу авторів я просив би, і я знаю, що це позиція комітету, дати нам можливість продискутувати деякі думки, які лунають, і підготувати

до другого читання якісний текст законопроекту, який повніше відобразатиме те, що ми хотіли б з вами в ньому бачити. Прохання підтримати в першому читанні. Ми одразу приступимо до його підготовки до другого читання, інклюзивно обговоримо на базі комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України» ([№ 9610](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 281.

Рішення прийнято.

Іванна Орестівна – з процедури. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, під час розгляду цього законопроекту відбулася якась дивна, але, як на мене, дуже небезпечна історія. Було кимось дано розпорядження не включати систему «Рада» для початку запису на виступи, тому що ви забули сказати, що вам хотілося б розглядати цей законопроект за скороченою процедурою.

Тому я прошу провести розслідування і доповісти цій залі, хто винен в тому, що Апарат Верховної Ради України приймає рішення за народних депутатів України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запис на що не включений? (*Шум у залі*). Добре. Іванно Орестівно, ми потім розберемося. Я просто не розумію суті претензії. Потім підійдете, ми обговоримо. Давайте рухатися далі.

Шановні колеги, проект Закону «Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за обігом генетично модифікованих організмів і генетично модифікованої продукції для забезпечення продовольчої безпеки» ([№ 5839](#)). Друге читання.

Ми домовилися, що 5 хвилин – Євтушок. Правильно? 3 хвилини – Євтушок, і можемо голосувати (*Шум у залі*). А, 1 хвилина – Чорноморов. З кого почнемо? Давайте за абеткою: спочатку – Євтушок, потім – Чорноморов.

Євтушок Сергій Миколайович. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). За абеткою, то за абеткою. Дякую, пане головуючий. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, генетична інженерія – це величезна, глибинна наука, і ми всі це розуміємо. Немає жодного сенсу переконувати вас в тому, що саме генетично модифікована продукція, товари впливають на здоров'я нації, на наших дітей, на нас, зрештою, на весь генофонд нашої країни. Тому підходити до написання і голосування таких законопроектів потрібно дуже обережно, з розумінням того, що відбувається в тих країнах, де найвищий контроль з боку силових структур, де найменший відсоток корупції в органах управління і влади, коли реалізовуватиметься саме ця політика.

Шановні колеги, я хотів би звернути увагу, що даним законопроектом пропонується скасувати ряд контролюючих функцій від держави, ряд законів, внести зміни до законів, наприклад, до Закону України «Про пестициди і агрохімікати», норми яких, навпаки, повинні збільшувати контроль від імені держави за виробництвом, ввезенням, переробкою генетично модифікованої продукції.

Колеги, це не жарти. В цьому законопроекті, якщо порівняти його з законодавством європейських країн, є ряд новел, які абсолютно не відповідають нашій національній ідеї, майбутньому нашої країни. Тут Європейський Союз застосовує не декларативну процедуру, як в нашому законопроекті, а, навпаки, ту, яка вимагає чіткого дотримання законодавства у процедурах переробки, ввезення і контролю.

Шановні колеги, зараз величезна відповідальність на кожному, хто натискатиме зелену кнопку. Ще раз повторюю, це стосується майбутнього, стосується генофонду нашої країни, стосується, зрештою, існування України. У світі науковці остаточно ще не довели, як впливає генетично модифікована продукція на життя, на репродукційну функцію.

Тому фракція «Батьківщина» категорично проти прийняття даного законопроекту, закликає парламент не голосувати за нього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чорноморов. Будь ласка, 1 хвилина. Він просить поставити чотири поправки на підтвердження, потім будемо голосувати за прийняття законопроекту в цілому.

Будь ласка.

ЧОРНОМОРОВ А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 131, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги, цей законопроект євроінтеграційний і вкрай важливий, якщо наша країна наближається до Європейського Союзу. У принципі, зараз ми їм більше потрібні. Але ці чотири поправки, які були проголосовані

в комітеті, по суті, всліпу, створюють нерівні умови на ринку щодо генно-модифікованих продуктів. Саме ці поправки в комплексі дають можливості застосовувати ГМО до пшениці, ячменю, соняшника, сої, але чомусь виключають ріпак, кукурудзу, цукрові буряки. Схожа схема була і в минулому скликанні, коли виключили сою і рапс зі сплати ПДВ. Це так звані соєві поправки, які ми в цьому скликанні вже відміняли.

Тому прошу вас зробити вірний вибір, бо це створює неправомірний ринок: у певних продуктах є ГМО, а в певних – його немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Васильовичу, будь ласка, позиція комітету.

ГАЙДУ О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 128, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Поправки 503, 516, 517 у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва» (проект [№ 8290](#)) втратили свою актуальність. Тому ці поправки можна не враховувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А щодо поправки 522?

ГАЙДУ О.В. Щодо цієї поправки були жваві дискусії. Комітет її врахував.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я почергово ставитиму на голосування всі чотири поправки. Ви почули аргументацію щодо поправок 503, 516, 517. У принципі, голова комітету не заперечує, бо був прийнятий новий закон. Щодо поправки 522 зал має визначитися.

Отже, ставлю на голосування поправку 503 авторства Гайдю для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 101.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправку 516 авторства Гайдю комітет врахував. Ставлю її на голосування для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправку 517 авторства Гайдю комітет врахував. Народний депутат Чорноморов просить поставити її на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 517 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, і завершальна поправка 522 авторства Гайду. Вона комітетом врахована. Чорноморов просить поставити таке рішення комітету на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 522 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за обігом генетично модифікованих організмів і генетично модифікованої продукції для забезпечення продовольчої безпеки» ([№ 5839](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, проект Постанови «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Василівському, Мелітопольському та Пологи́вському районах Запорізької області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ([№ 9594](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього проекту постанови до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 287.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту постанови № 9594 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, два – за, два – проти? Запишіться на виступи: два – за, два – проти, потім перейдемо до голосування.

Слово надається Геращенко Ірині Володимирівні, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме даний проект постанови. Але, колеги, я хотіла б у цьому контексті порушити кілька надзвичайно важливих питань.

Перше. Звичайно, напрямок – Запорізька область, зокрема Василівський, Мелітопольський, Пологівський райони є критично важливими і для здобуття нашої перемоги, і для пробивання дороги на Крим. Тому там дуже потрібна і відповідальна військова адміністрація, але водночас і велика допомога.

Тому хочу наголосити на тому, що крім призначення і надання додаткових повноважень військовим адміністраціям, ми маємо пильнувати, щоб ці військові адміністрації компетентно, якісно і прозоро здійснювали свою діяльність. Ще раз хочу всім нагадати про те, як військові адміністрації, зокрема на мирних територіях, займаються розкраданням гуманітарної допомоги або повністю блокують будь-які розслідування з цього питання.

Друге. Зараз на цей напрямок, в зону бойових дій, Фонд Порошенка, ГО «Справа громад», ГО «Брати по зброї» завезли допомоги на понад 3 мільярди гривень. І тут постає питання, наскільки відповідально проводяться закупівлі в Міністерстві оборони, настільки відповідально проводяться розслідування цих корупційних скандалів, зокрема щодо курток зимової форми, які закуплені втричі дорожче, ніж має бути, а міністр розповідає, що всі їм брешуть, абсолютно все нормально відбувається. Ми маємо дуже чітко прослідкувати всі корупційні скандали, пов'язані із забезпеченням наших захисників. Тому що не лише призначення військових адміністрацій, але передовсім забезпечення нашої армії, довіра армії до військових структур, до державних структур, до депутатів, до влади, до чиновників визначають, наскільки в нас будуть можливості перемогти в цій війні. Якщо ми не будемо розв'язувати тих проблем, які зараз стосуються бойових дій на передовій, то справа буде дуже складною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович. І після цього голосуватимемо за цей проект постанови.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, фракція «Батьківщина», безумовно, підтримає цей проект. На сьогодні це один із ключових напрямків, де дуже важко, але впевнено українські війська роблять свою надзвичайну справу і героїчно просуваються вперед.

Ці три військові адміністрації дозволяють створити розгалужену мережу, в тому числі і в населених пунктах, які так само перебувають у тимчасовій

окупації. Та робота, яка покладається на військові адміністрації з виявлення зрадників, колабораціоністів, з виявлення тих, хто скоює військові злочини, злочини проти людяності, є надзвичайною. Фактично, коли військові адміністрації працюють разом з органами СБУ, розвідки, контррозвідки, прокуратури – всіх силових структур, це дає змогу діяти на випередження і створює реальний плацдарм для того, щоб вже в недалекому майбутньому були виявлені всі точки опору, в тому числі і тих, хто вважає, що російський загарбник прийшов назавжди.

Я думаю, що сьогоднішні рішення відкривають широкі можливості для всіх тих, хто створив реальні умови для діяльності воєнних адміністрацій. Безумовно, фракція «Батьківщина» голосуватиме за це рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Василівському, Мелітопольському та Пологівському районах Запорізької області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ([№ 9594](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливостей обчислення строків досудового розслідування в умовах воєнного стану» ([№ 9314-д](#)). Це друге читання. Ми домовилися таким чином: виступ від фракції «Батьківщина» і голосування однієї поправки, потім одна поправка від фракції «Європейська солідарність», три поправки від фракції «Голос», і голосуємо за законопроект у цілому. Правильно, колеги? Дві поправки буде. Добре.

Від фракції «Батьківщина» Сергій Володимирович Власенко. Я правильно розумію? Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Якщо можна, надайте мені 4 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте 4 хвилини.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Фракція «Батьківщина», безумовно, буде підтримувати цей законопроект. У нас точно немає питань до тієї частини проекту закону, якою регулюються строки злочинів, передбачених статтями 437-439 Кримінального кодексу України, які пов'язані з відповідальністю російських злочинців за розв'язання збройної агресії проти України, але є декілька технічних питань, пов'язаних з іншими питаннями, які регулюються цим законопроектом. Я можу одразу сказати, що буду просити поставити на голосування мої поправки 10 і 14 для їх врахування.

Колеги, всі, хто має практичний дотик до роботи правоохоронних органів, знаємо, що насправді такий інститут, як об'єднання і роз'єднання кримінальних проваджень деколи або дуже часто використовується для певних маніпуляцій. Об'єднуються необ'єднувані справи, об'єднуються справи з різною підслідністю, об'єднуються справи, які точно не повинні об'єднуватися.

Звичайно, ми дуже хотіли б, щоб кримінальні провадження по справах, передбачених статтями 437-439 чи частиною першою статті 442 Кримінального кодексу України, не були об'єктом маніпуляцій, щоб до них не «приклеювали» справи за бізнес-статтями, через які потім зупиняються строки на провадження, справи за статтями, пов'язаними з діяльністю, політичним переслідуванням опозиції. Таких справ не так багато, тому ми у поправці 10 запропонували, щоб об'єднання за цією категорією справ здійснював Генеральний прокурор, щоб не «приклеювали» бізнесменів до цих справ, до цих проваджень. Бо буде так: якщо справу про відповідальність за порушення законів війни об'єднують зі справою за бізнес-статтею, то по тій справі строки вже не будуть діяти. Щоб цього уникнути, упередити, ми просимо, щоб такі об'єднання здійснював Генеральний прокурор. Це перше.

І друге. Поправка 14. Про що ця поправка? Насправді законопроект сьогодні сформульований так, що по так званих фактових справах, по яких не пред'явлено повідомлення про підозру до початку активної стадії війни, тобто до 23 лютого 2022 року, строки за весь період воєнного стану не обчислюються в строки проведення досудового розслідування. Колеги, але ж по цих справах слідчі дії проводяться, людей допитують, очні ставки проводять, навіть, якщо немає повідомлення про підозру і справа фактова, слідчі мають можливість проводити слідство. Тому в нас пропозиція зробити так, як зроблено по всіх інших справах: строк досудового розслідування становить 30 місяців. Ми вважаємо, що це абсолютно об'єктивно, нормально і коректно.

Я ще раз хочу підкреслити, фракція «Батьківщина» за будь-яких обставин буде підтримувати цей законопроект. Ми повністю за те, щоб дати можливість правоохоронцям не втрачати строки по тих злочинах, по яких ми караємо тих, хто напав на нашу країну. При цьому ми просимо ці дві поправки, в яких ідеться про можливість здійснення об'єднання справ Генеральним прокурором і встановлення строку для фактових справ 30 місяців, поставити на голосування для врахування, щоб підтримала сесійна зала, і тоді проект закону буде нормальний і збалансований, без жодних проблем.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колега пропонує поставити на голосування для врахування дві поправки. Позиція комітету: відхилити і поправку 10, і поправку 14.

Стосовно поправки 10. Колега сказав, що таких справ небагато, а я не можу з ним погодитися. Чому? Тому що саме через те, що таких справ досить багато, це справи про воєнні злочини, і з'явився цей проект закону.

На досудовому розслідуванні у Службі безпеки України знаходиться близько 50 тисяч справ. Дуже велика кількість справ не дасть можливості Генеральному прокурору ефективно об'єднувати чи роз'єднувати ці справи.

Тому я погоджуюся, що ця дискусія повинна існувати, але окремо від строків. Тобто це не питання об'єднання або роз'єднання справ.

Стосовно поправки 14, про яку каже колега. Верховна Рада 3 березня вже прийняла рішення стосовно того, що строки не зараховуються по тих кримінальних провадженнях, які розпочаті до 24 лютого. Зараз ми не можемо врегулювати це питання назад.

Тому, шановні колеги, комітет вирішив...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, зараз я почергово ставитиму на голосування поправки 10 і 14 народного депутата Власенка. Поправки комітетом відхилені. Аргументи сторін ви почули.

Ставлю на голосування поправку 10 народного депутата Власенка для врахування. Вона комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 148.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 14 народного депутата Власенка для врахування. Вона комітетом відхилена. Аргументи ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 111.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, залишилося три поправки від фракції «Голос». Хто буде виступати?

Устінова. Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Руслане Олексійовичу, одну поправку я прошу поставити на голосування для підтвердження, але, будь ласка, дайте мені 2 хвилини на виступ.

Я хотіла б звернути увагу, що, якщо ми сьогодні не підтримаємо цей законопроект, післязавтра понад 10 тисяч кримінальних проваджень щодо

військових злочинів буде закрито. Його обов'язково треба проголосувати сьогодні, це дуже потрібно.

Також я прошу підтримати мою поправку 17. Це технічна поправка. Ми, коли голосували, що в нас це не поширюється на кримінальні провадження, які були відкриті після 24 лютого, то технічно неправильно сформулювали стосовно кримінальних проваджень щодо корупції.

Зараз закриваються справи Вищим антикорупційним судом, тому що написано, що строк обчислюється від зазначеної дати. Я прошу це технічно поміняти на дату введення в Україні воєнного стану. Тобто щоб була чітка дата, від якої можуть відштовхуватися і рахувати строки. Тому що вже є прецеденти, коли закривалися кримінальні провадження, і це буде відбуватися далі. Не треба давати корупціонерам приводу для того, щоб зловживати цим.

Я дуже прошу підтримати цю технічну поправку. Про це дуже просять наші антикорупційні органи. Якщо ми не хочемо, щоб корупціонери виходили із залу суду лише тому, що ми неправильно це прописали, прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, ми на засіданні комітету розглядали поправку 17 нашої шановної колеги Олександри Устінової і запропонували її відхилити. Чому, шановні колеги? Ми пропонуємо більш чітке визначення в запропонованій редакції, де є прив'язка до двох фактів: перше – внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і друге – відсутність підозри. Фактично норма поправки шановної колеги повертає ту ситуацію назад, що дасть певну невизначеність.

Додам, що ми погодили цю історію з Офісом Генерального прокурора. У мене є лист, яким підтримується законопроект саме в тій редакції, яка запропонована комітетом. Тому я буду просити відхилити цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 17 авторства Устінової комітетом відхилена. Аргументи сторін ви почули.

Ставлю на голосування поправку 17 для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ми завершили розгляд поправок, можемо переходити до голосування щодо прийняття проекту закону в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливостей обчислення строків досудового розслідування в умовах воєнного

стану» ([№ 9314-д](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Олександр Сергійовичу, будь ласка.

Колеги, не розходьтеся.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради було ухвалено рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України невідкладно підписати цей законопроект, а також законопроект щодо Криму.

Ставлю на голосування пропозицію про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Руслану Олександровичу щодо невідкладного підписання прийнятих Верховною Радою України законів України: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою Автономної Республіки Крим» (проект [№ 9548](#)) та «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливостей обчислення строків досудового розслідування в умовах воєнного стану» (проект [№ 9314-д](#)) та негайного направлення їх Президентові України. Прошу підтримати (*Шум у залі*).

А заява підписується і так (*Шум у залі*). Що? Законопроекти [№ 9548](#) і [№ 9314-д](#) (*Шум у залі*).

Постанова про заяву (проект [№ 9626](#)) відразу підписується. Дякувати Богові і Регламенту, її неможливо заблокувати постановами.

Прошу голосувати.

«За» – 291.

Рішення прийнято.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Олександр Сергійовичу, я прошу вас далі вести засідання.

Дякую, колеги. До зустрічі.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших

законодавчих актів України щодо удосконалення видів кримінальних покарань в умовах воєнного стану» ([№ 9185](#)). Це друге читання. Ми домовилися його прийняти без обговорення.

Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка, 5 хвилин з місця, і перейдемо до голосування.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні колеги, ми розглядаємо важливий законопроект щодо удосконалення видів кримінальних покарань під час воєнного стану. Друзі, але найголовніше, що ми маємо розглянути і поставити на цьому не те, що крапку, не те, що хрест, а маємо сказати, що корупція під час воєнного стану – це мародерство, це життя, це смерть, це те, що є категорично неприпустимим. І взагалі за корупцію під час воєнного стану покарання має бути позитивне.

На жаль, ми бачимо, як день за днем з'являється все більше інформації саме про корупцію, підозри про корупцію під час війни, і що найбільш ганебно, в Міністерстві оборони України, і це є колосальним викликом, проблемою і ганьбою, з чим ми маємо боротися негайно, тому що за кожною такою справою – життя наших воїнів, життя наших героїв, наша перемога і чи буде ця перемога, тому що кожен такий скандал ставить під питання підтримку України, віру українців у свою державу, і це треба негайно припиняти.

Нагадаю декілька речей за останній час. Корупційний скандал про закупівлю продуктів харчування за якісь нечувані кошти – яйця по 17 гривень вже стали мемом. Нам розповідав міністр оборони Резніков, що нічого цього немає, це все неправда. Далі виявилось, що все є, все правда. Так, внесли зміни, але яйця по 17 гривень. За це знаєте яке покарання? Треба відривати те, що по 17 гривень. Хотіли купляти – купляли, за державний кошт наживалися в такий момент, коли кожний українець кожному копійку несе для того, щоб допомогти Збройним Силам України.

«Гончаренко центр» є краплиною в океані українського волонтерства. Ми в цей час віддаємо все, що можемо. У всіх містах України до нас приходять діти безкоштовно навчатися англійській мові і приносять 1, 5, 10 гривень на ЗСУ, на дрон, на антидрон, а в цей час Міністерство оборони грабує державу. Друзі, це є неприпустимим!

На жаль, в подальшому це не зупинилося. Скандал про турнікети. Купляти китайські турнікети в аптечки для наших військових, які не рятують життя, – це за межею всього. Кожний такий куплений турнікет – це, можливо, життя чи здоров'я наших героїв. Як це може бути, в принципі, як таке могло статися? Ми знову чуємо якісь незрозумілі пояснення. Тут питання до командування медичних сил. І це наше Міністерство оборони.

Останній скандал із закупівлею зимового одягу, який купувався втридорога, коли це «заходило» з Туреччини, від компанії, власник якої якийсь Плетньов, який у квітні(!) 2022 року виїхав з України, а в серпні він створює фірму, з якою Міністерство оборони заключає угоди і починає туди відправляти кошти. Це

просто така схема на якогось «зіц-председателя», який навіть ще й не в Україні знаходиться. Далі, як тільки завезли куртки, які коштують одну ціну, інвойс міняється (схема – ламаний інвойс), і вони вже коштують в три рази більше. І це все сплачується коштом платників податків України. І знову Міністерство оборони сказало: «не-не-не, це все брехня», а виявляється, все правда.

Сьогодні було засідання антикорупційного комітету, всі дані підтверджуються. Міністр оборони Резніков не прийшов на засідання парламенту. Поясніть мені, як таке може бути? Де Резніков? Скільки це триватиме? Чому він не приходить? У мене багато питань. Де «година запитань до Уряду»? Я хочу запитати в Резнікова, скільки буде тривати корупція в Міністерстві оборони?! Якщо нам кажуть, що він до цього не причетний, тобто або він причетний до цього, або якщо не причетний, то що це за менеджер, що це за керівник, за очільництва якого таке відбувається? Нам треба поставити в цьому крапку, інакше ми програємо і втратимо все. Корупція під час війни вбиває!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Олексію Олексійовичу.

Будь ласка, запросіть депутатів до залу, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення видів кримінальних покарань в умовах воєнного стану» ([№ 9185](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Покажіть по фракціях і групах.

Переходимо до розгляду наступного питання. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного управління і регулювання при наданні хмарних послуг» ([№ 9293](#)). Друге читання.

«Батьківщина» знімає поправки. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного управління і регулювання при наданні хмарних послуг» ([№ 9293](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання» ([№ 8223](#)). Також друге читання.

Виступ Цимбалюка. Будь ласка, 3 хвилини.

Олексію Олексійовичу, у вас поправки чи виступ? Виступ. Тоді зараз виступить Цимбалюк – 3 хвилини, потім – Олексій Олексійович, 3 хвилини, і перейдемо до голосування.

Цимбалюк. Будь ласка, 3 хвилини.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. «Батьківщина». Шановний пане головуєчий! Шановні президіє, колеги! Законопроект є євроінтеграційним, фракція «Батьківщина» його підтримує в другому читанні та в цілому. Хотів би подякувати комітету за те, що в результаті доопрацювання до другого читання законопроект все-таки набрав іншої професійної ваги. Дякуємо, що важливі поправки авторства колег з фракції «Батьківщина» було враховано.

Що було виправлено до другого читання. Перше. Виключено визначення терміну «захисні заходи», який має специфічне юридичне навантаження, і це важливо.

Друге. Внесено поправку про покладення на Кабінет Міністрів повноважень, до яких належить організація та здійснення нагляду за виконанням заходів щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання на відповідних територіях обласними державними адміністраціями.

Третє. Усунуто два наших критичних зауваження. Це норми щодо ліміту ефективної дози опромінення персоналу, які в першому читанні не відповідали європейській директиві. Наразі вказано, що дозволяється встановлення вищої ефективної дози професійного опромінення за будь-який окремий рік, якщо середня річна доза протягом будь-яких п'яти послідовних років, у тому числі з перевищенням ліміту, становить не більше 20 мілізіверт, що відповідає директиві, бо в першому читанні замість 20 мілізіверт було вказано 100. Так само уточнено, що збільшено ліміт еквівалентної дози професійного опромінення для кришталіка ока за окремий рік, і це, як стверджують фахівці, є надзвичайно важливо.

Уточнено і ліміт еквівалентної дози професійного опромінення для шкіри. Обмеження застосовується до середньої дози для 1 сантиметра квадратного шкіри, незалежно від того, яку ділянку шкіри опромінено, що також відповідає директиві.

Зважаючи на ці норми, команда фракції «Батьківщина» вважає, що ми можемо проголосувати в другому читанні та в цілому, тому що критичні норми, які ми не підтримували в першому читанні, були зняті, що вважаємо нашою конструктивною перемогою.

Дякую. Прошу проголосувати в другому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка, 3 хвилини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Це дуже важливий законопроект. Ми також будемо його підтримувати. Питання іонізуючого випромінювання, питання радіації, питання радіаційної безпеки стоять дуже гостро. Сьогодні вперше в історії людства найбільша атомна електростанція в Європі – Запорізька атомна електростанція – знаходиться безпосередньо в зоні бойових дій, є окупованою варварською росією, яка є абсолютно божевільною, і ми бачимо, вона, роблячи там надзвичайно небезпечні речі, готова поставити безпеку всього світу під загрозу. Тому сьогодні для нас це дуже важливе питання, яким ми маємо займатися і слідкувати за ним.

Але для нас дуже важливо не допускати, щоб на темі радіації, радіаційної безпеки в нас була корупція. Сьогодні, на жаль, ми бачимо скандал за скандалом, дізнаємося про нові закупівлі ДП «НАЕК «Енергоатом» для Запорізької атомної електростанції, яка знаходиться в окупації, то рукавички, то ще щось. Це, друзі, є якоюсь катастрофою. Окупована атомна електростанція. Що ми закуповуємо? Як ми це передаємо? Хто і як там це отримує?

Взагалі я хочу нагадати, що згідно з усіма нормами міжнародного права відповідальність за ситуацію на конкретній території несе окупант. І поки, на жаль, Запорізька атомна електростанція є окупованою російською федерацією, саме вона несе відповідальність за все те, що там відбувається. То що це за схема, коли списуються гроші на Запорізьку атомну електростанцію? Друзі, це як і на кого так подіяло випромінювання, щоб так ганьбитися і сподіватися, що люди цього не бачать. Люди це бачать.

Друзі, і на завершення свого виступу, користуючись можливістю, скажу, що в нас тут з'явилися нові записи стосовно нашого колеги Миколи Тищенка, сподіваюся, він у сесійному залі. Хочу, щоб він скористався правом на репліку і сказав, що це за аудіо з'явилося, де він там рекетує кол-центри, і планує збирати з них гроші, а паралельно шукає місце під ресторан в Дубаї. Я розумію, що там Тищенко, Таїланд, тепер Дубаї.

Шановний пане Миколо, дуже хочеться почути вашу реакцію на черговий корупційний скандал, пов'язаний з Верховною Радою. Сподіваюся, ви зараз це все спростуєте. Чекаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання» ([№ 8223](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо уніфікації до європейських та північноатлантичних стандартів процедур декларування військової техніки та інших товарів» ([№ 9402](#)). Також друге читання.

Від фракції «Батьківщина» три поправки чи виступ? Голосуємо? Добре, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо уніфікації до європейських та північноатлантичних стандартів процедур декларування військової техніки та інших товарів» (№ 9402) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 280.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Покажіть по фракціях і групах.

Далі декілька питань щодо денонсації без обговорення.

Проект Закону «Про припинення дії Угоди між Урядом України та Урядом Сирійської Арабської Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи» ([№ 0209](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про припинення дії Угоди між Урядом України та Урядом Сирійської Арабської Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи» (№ 0209) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Наступний проект Закону «Про припинення дії Угоди між Урядом України і Урядом Ісламської Республіки Іран про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на дохід і на майно» ([№ 0215](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про припинення дії Угоди між Урядом України і Урядом Ісламської Республіки Іран про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових

ухилень стосовно податків на доход і на майно» (№ 0215) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Наступний законопроект, може, без обговорення? З обговоренням. Добре.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про припинення дії Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про трудову діяльність та соціальний захист громадян України та Республіки Білорусь, які працюють за межами своїх держав, та Протоколу між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Білорусь про внесення змін і доповнень до Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про трудову діяльність та соціальний захист громадян України та Республіки Білорусь, які працюють за межами своїх держав» ([№ 0211](#)).

Пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 221.

Рішення прийнято.

Будь ласка, запишіться на виступи: два – за, два – проти.

Немиря Григорій Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

НЕМИРЯ Г.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане головуєчий. Шановні колеги, ми в черговий раз розглядаємо по одному законопроекту про денонсацію (вихід, розірвання) договорів з білоруссю в цьому випадку, наступний буде з країною-агресором російською федерацією, і з СНД.

Я хочу нагадати колегам, що на минулому пленарному засіданні Голова Верховної Ради України заявив, що за його інформацією Кабінет Міністрів має подати на наступне пленарне засідання, а воно відбувається сьогодні, повний пакет з пропозиціями щодо денонсації договорів, які стосуються російської федерації, СНД і білорусі. Як ми бачимо, цього не відбулося.

За нашою інформацією, на завтрашнє засідання готується, я б його так назвав, невеличкий пакетик. За інформацією, яка є в Комітеті з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, станом на сьогодні, досі, незважаючи на три таких звернення Голови Верховної Ради до Кабінету Міністрів, Міністерства закордонних справ, Кабінет Міністрів не підготував такі пропозиції. То я хочу ще раз запитати: що має відбутися в нашій країні, щоб коли вже півтора року війни, нарешті в нас не було понад 300 двосторонніх договорів з російською федерацією, понад 200 – в рамках СНД і понад 100 чинних договорів

з білоруссю. Сподіваюся, Голова Верховної Ради все-таки отримає відповідь, тому що, якщо ні, думаю, треба приймати якісь інші міри щодо Кабінету Міністрів і його бездіяльності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Європейська солідарність» Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Фракція «Європейська солідарність». Як ми бачимо, ми стільки понаприймали угод з білоруссю, з цією, на жаль, окупованою росією країною, що все ніяк не можемо з цим маріонетковим режимом Лукашенка їх розірвати. Це треба зробити раз і назавжди. Бо ми бачимо, як цей негідник, як цей «картопляний фюрер» періодично вилазить і щось там гавкає на нашу країну. Більше того, звідти до нас летить смерть, звідти до нас прийшли вбивати і різати в Бучі, Ірпені, Гостомелі, вбивати українців, а він ще й досі вилазить, розмовляє і розповідає.

З'явилося останнє його інтерв'ю ще одній зрадниці Діані Панченко. До речі, в мене запитання: де реакція Служби безпеки України? Де кримінальні справи щодо цих журналістів і таких, як вона, які обслуговували російські інтереси, потім клялися в любові Україні і ЗСУ, потім це все видалили і втекли знову до Росії, Донецьку і ще кудись, там обслуговують ворога і окупанта, маючи в Україні квартири, будинки, чудово живуть, деякі працюють? Ми це бачимо на прикладі цієї негідниці Панченко. Вимагаю реакції Служби безпеки на все це!

А Лукашенкові хочу сказати таке. Ти, негіднику, ми тебе знайдемо, повісимо на стовпі, будемо показувати твоє опудало дітям, щоб вони бачили, що відбувається з такими негідниками, як ти, який нищить власну країну, який нищить нашу країну! Ти за все будеш відповідати! Про Гаагу можеш тільки мріяти, до Гааги не доживеш! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос».
Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Фракція «Голос». Шановна президіє, пане Олександрє і пані Олено, оскільки немає пана спікера, який буквально півроку тому на моє прохання в цій залі давав доручення голові Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва з приводу підготовки пакета всіх угод, які потребують денонсації, договорів, прошу дати ще раз доручення голові комітету, щоб нарешті спільно з МЗС цей великий пакет, не пакетик, був підготовлений і розглянутий Верховною Радою вже на найближчому засіданні. Це ганебно, що понад півтисячі таких договорів, угод, укладених з республікою білорусь, російською федерацією, в рамках так

званої Співдружності Незалежних Держав, досі діють. Як на мене, це принизливо. У нас достатньо інтелектуальної спроможності Верховної Ради і уряду, щоб денонсувати і проголосувати одним пакетом всю цю історію, яка має бути викинута на смітник. Я буду вам дуже вдячна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про припинення дії Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про трудову діяльність та соціальний захист громадян України та Республіки Білорусь, які працюють за межами своїх держав, та Протоколу між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Білорусь про внесення змін і доповнень до Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про трудову діяльність та соціальний захист громадян України та Республіки Білорусь, які працюють за межами своїх держав» ([№ 0211](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Наступний законопроект без обговорення, тому не розходьтєся.

Проект Закону «Про вихід з деяких міжнародних договорів, укладених у рамках Співдружності Незалежних Держав» ([№ 0212](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про вихід з деяких міжнародних договорів, укладених у рамках Співдружності Незалежних Держав» ([№ 0212](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Може, наступний законопроект без обговорення? (*Шум у залі*). Фракція «Європейська солідарність» вимагає обговорення.

Проект Закону «Про припинення дії Угоди між Урядом України і Урядом Російської Федерації про міжнародне автомобільне сполучення та Протоколу про застосування Угоди між Урядом України і Урядом Російської Федерації про міжнародне автомобільне сполучення» ([№ 0216](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Запишіться на виступи: два – за, два – проти.

Семінський Олег Валерійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

СЕМІНСЬКИЙ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 205, Чернігівська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Мережку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Олександрович Мережко. Будь ласка, з місця.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва на своєму засіданні розглянув внесений Кабінетом Міністрів проект Закону «Про припинення дії Угоди між Урядом України і Урядом Російської Федерації про міжнародне автомобільне сполучення та Протоколу про застосування Угоди між Урядом України і Урядом Російської Федерації про міжнародне автомобільне сполучення» і ухвалив рішення прийняти його за основу та в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок. Тож прошу підтримати цей законопроект і припинити цей договір.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

БОНДАР М.Л. Передайте слово колежанці Марії Іоновій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марія Іонова, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановна президіє! Рішення про припинення дії цього договору та всіх інших договорів дійсно назріло. Потрібно їх денонсувати з країною-агресоркою. Фракція «Європейська солідарність», звичайно, виступатиме за і підтримуватиме це рішення.

Але разом з нашими міжнародними партнерами ми все-таки маємо посилити ті санкційні обмеження проти російської федерації, проти російських інвестицій, і ці гроші мають бути спрямовані не тільки на відбудову і відновлення нашої країни, але і на компенсації родинам загиблих і родинам на лікування поранених. Тому парламентська дипломатія має продовжити вимагати від міжнародних організацій адекватної реакції і відповіді щодо морської блокади в Чорному морі, щодо ядерного шантажу, щодо підриву Каховської ГЕС, щодо цілеспрямованого вбивства наших цивільних громадян і, звичайно, депортації українських громадян, насамперед дітей.

Міжнародні партнери мають посилювати і розширювати ті економічні санкції і обмеження, які стосуються російської атомної енергетики, агробізнесу і морських торговельних операторів. Але водночас ми самі в цій залі, в інших владних кабінетах маємо дотримуватися єдності не на словах, а в діях. Ми разом маємо працювати над цією парламентською дипломатією, а не прикриватися якимись виховними моментами самої монобільшості і припинити парламентську взаємодію з усім світом. Ми разом маємо готувати системні зміни щодо наших ветеранів і ветеранок, а не допускати тих чи інших депутатів або ветеранів в залежності від політичної приналежності, вчасно подавати законопроекти сектору безпеки і оборони, відновлювати свободу слова і прибрати нарешті проросійського представника з посади голови Комітету з питань свободи слова. Для нас, фракції «Європейська солідарність», понад дев'ять років війни ідеологією є забезпечення армії, ветеранів, рух до ЄС і НАТО, свобода слова. Задача цієї зали, щоб в такий кривавий час війни всіх цих проросійських...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дві. Три – від комітету.

Васильченко Галина Іванівна, фракція «Голос». Будь ласка.

Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Фракція «Голос». Шановні колеги, я ще раз звертаюся до президії з проханням доручити профільному комітету закордонних справ разом з МЗС опрацювати кількість угод, щоб ми пакетом проголосували, а не на 16-й місяць війни ганьбилися голосуванням цих поодиноких, нещасних проектів законів про вихід з певних угод.

Я вас прошу серйозно до цього поставитися і ще раз апелюю до того, що парламент повинен бути інтелектуально спроможний, щоб розірвати всі можливі угоди з російською федерацією, республікою білорусь, і які були укладені в рамках СНД. Я вже мовчу про те, що ми досі не розуміємо нашого ставлення до ісламської держави Іран.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина».

ЦИМБАЛЮК М.М. Прошу передати слово Григорію Немирі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немиря Григорій Михайлович. Будь ласка.

НЕМИРЯ Г.М. Шановні колеги, вдумайтеся, який абсурд ми зараз обговорюємо. Вже більше дев'яти років як росія анексувала Крим, вже більше дев'яти років як Росія анексувала Донбас, вже півтора року як росія розв'язала широкомасштабну війну проти України і окупувала 20 відсотків території суверенної, незалежної України, і ми все ще обговорюємо питання виходу з угоди між Україною і російською федерацією про міжнародне автомобільне сполучення. Ну який же це абсурд! Чому це відбувається?

Колега Бобровська сказала, що треба дати доручення комітету, щоб він разом з Міністерством закордонних справ опрацював це питання. Я хочу поінформувати, що вже були неодноразові звернення до Кабінету Міністрів, до Міністерства закордонних справ, в результаті, на мою думку, ми маємо справу з ситуацією, коли МЗС самоусунулося від цієї справи, тому що на думку МЗС те міністерство, яке ініціювало відповідну угоду має ініціювати і розірвання цієї угоди. Але згадайте, скільки в нас міністерств створювали і скільки їх розформовували. Я думаю, що це фактично саботаж. Ми маємо покласти кінець цьому ганебному факту і нарешті добитися, щоб Кабінет Міністрів у найближчий час, як було обіцяно Голові Верховної Ради, подав до парламенту повний пакет документів стосовно виходу з угод між Україною і російською федерацією, і в рамках СНД, також деяких угод, які стосуються білорусі. Лише після цього ми можемо вважати свою справу зробленою.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про припинення дії Угоди між урядом України і урядом Російської Федерації про міжнародне автомобільне сполучення та Протоколу про застосування Угоди між урядом України і урядом Російської Федерації про міжнародне автомобільне сполучення» ([№ 0216](#)). Прошу голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Переходимо до наступного питання порядку денного – проекту Закону «Про внесення зміни до статті 8 Закону України «Про критичну інфраструктуру» щодо врегулювання спорів, предметом яких є право власності держави на об'єкти критичної інфраструктури, що перебувають у державній власності» ([№ 8316](#)). Друге читання.

Чи буде хтось наполягати на поправках або виступах? «Батьківщина» – 5 хвилин і фракція «Європейська солідарність»... *(Шум у залі)*. Багато, так? Добре. Тоді давайте зараз ми, як кажуть, відпустимо фракцію «Батьківщина», а потім перейдемо до розгляду поправок від фракції «Європейська солідарність».

Сергій Володимирович Власенко. Будь ласка, 5 хвилин.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуєчий. Це ще питання: хто кого відпускає.

Насамперед я хочу нагадати, право власності в будь-якій країні – це наріжна історія, яка є державоутворюючою. Непорушність права власності – це базовий принцип існування будь-якої економіки і будь-якої держави.

Фракція «Батьківщина» підтримала закони, відповідно до яких, якщо необхідно державі для захисту від збройної агресії, тимчасово вилучати у власників певні об'єкти власності. Ми розуміємо потребу в цьому, ми розуміємо в цьому необхідність. Єдине, чого ми не розуміємо, чому протягом двох років після закінчення воєнного стану не можна забезпечувати позов тим власникам, які вважають, що їх інтереси порушені. Ми не розуміємо, чому два роки після воєнного стану власник не може отримати назад свою власність, і держава не повинна з ним розраховуватися.

Чого ми очікували від застосування закону про можливість передавати в державну власність об'єкти критичної інфраструктури? Ми очікували, що заробітні плати менеджменту ПАТ «Укрнафта» не будуть становити десятки мільйонів гривень на рік, ми очікували що українські Збройні Сили отримають від ПАТ «Укрнафта» нафтопродукти і газ за собівартістю або з невеликою націнкою, а не з тими величезними накрутками, які є сьогодні. Ми за те, щоб Українська держава, перебудовуючи економіку на військові рейки, мала можливість впливати на приватний бізнес, але ми проти того, щоб держава свавільно забирала у власників їхнє майно, деколи навіть те, яке не є необхідним для боротьби з агресором, а потім говорила, що впродовж воєнного стану і ще два роки після ніхто не може захистити власні права ніде, включаючи й суд. Це все, на мій погляд, є абсолютно сумнівним з точки зору української Конституції.

Так, я констатую, що законопроект, м'яко кажучи, став кращим порівняно з першим читанням, але він все одно не вийшов із своєї неконституційності. Якщо в першому читанні нам пропонували сказати, що суди взагалі ці спори не розглядають, то сьогодні формулювання є більш м'яким, але все одно сумнівним і таким, яке дозволяє державі, по суті, отримувати контроль над будь-якою власністю і тримати цей контроль безконтрольно, вибачте за такий каламбур, упродовж всього воєнного стану та ще два роки поспіль з моменту закінчення воєнного стану.

Я ще раз підкреслюю, якщо в період воєнного стану це ще може бути якось зрозуміло, якщо цей потенціал повністю некорупційно скерований на захист України від збройної агресії, то два роки після війни – це абсолютно не виправдана

історія. Це все свідчить про повне нехтування базовими принципами юриспруденції і повне нехтування таким інститутом як приватна власність.

Я хочу сказати всім, хто сьогодні багато говорить про інвестиційний клімат після війни: такі закони не те, що не покращують інвестиційний клімат після війни, вони руйнують навіть ті хиткі передумови, які сьогодні в Україні є для того, щоб запросити інвестора. Жоден свідомий інвестор, який є ефективним, коректним, європейським інвестором, не прийде в Україну, розуміючи, що його власність може бути забрана і він не зможе навіть у суді її захистити, якщо ця власність має хоч найменше відношення до того, що ми називаємо критичною інфраструктурою. Як на мене, такими законами ми робимо ведмежу послугу створенню інвестиційного клімату в Україні. І це точно призведе до того, що велика кількість людей, які могли б вкласти гроші в економіку України і зараз, під час війни, і особливо після закінчення війни, просто не будуть цього робити.

Тому, шановні колеги, я вас закликаю серйозно подумати над тим, що робити з цим законопроектом і як він мав би бути виписаний. А ПАТ «Укрнафта» повинна працювати...

СТЕФАНЧУК Р.О. Дякую.

Шановні колеги, я на секундочку повернувся. Прошу всіх зайняти свої місця. Перемовини завершилися, і я хотів би, щоб ми привітали в залі парламенту прем'єр-міністра Фінляндської Республіки пана Петтері Орпо, а також делегацію Фінляндської Республіки, яка сьогодні перебуває в Україні (*Тривалі оплески*).

Thank you mister Prime Minister, thank you for your visit to ukrainian parliament and thank you for all the support for Ukraine. Thank you once again. Thank you our negotiation ensure to the victory.

Thank you (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Продовжуємо роботу, колеги.

Сергію Володимировичу, ви не наполягаєте на поправках, я правильно розумію? Ні. Добре.

Фракції «Європейська солідарність», у вас є поправки для врахування? Чи лише на підтвердження? Для врахування. Тоді, будь ласка, почнемо з поправок для врахування.

Софія Романівна Федина. Називайте номер поправки, будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Поправка 7. Колеги, я хотіла б наголосити на тому, що за цей законопроект не можна голосувати, тому що його охарактеризовують і бізнесмени, і інвестори, і всі адекватні люди, і громадське середовище як антиконституційний документ, норми якого мають узаконити правове свавілля. Те, що зараз пропонується, повністю перекреслить усі можливі інвестиції, не буде довіри до Української держави, до економічних процесів, які відбуваються. Насправді ним узаконюється рейдерство і правовий «беспредел» стосовно власності. Більше того, порушується і Конституція України, і дуже багато

положень різних законів, але насправді цей законопроект пропихався в зал через не туди, і він про те, що не можна робити у правовій державі.

Прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету щодо поправки 7 народних депутатів Федина, Ар'єва, Павленка. Комітет її відхилив. Вона стосується внесення змін до статті 8.

Федієнко. Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Поправка була відхилена комітетом. Хотів би додати, що після того, як ми опрацювали цей законопроект, ключовий момент, який залишили, це все-таки державні об'єкти. Критична інфраструктура – це понад 50 відсотків саме державної власності. Ідеться про те, щоб зараз, під час війни, воєнного стану, не відбулося розкрадання саме державного майна. Прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 7 народного депутата Федина та колег для врахування. Вона комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Софіє Романівно, називайте номер поправки.

ФЕДИНА С.Р. Поправка 22. Ще раз хочу наголосити, цим законопроектом узаконюється рейдерство, віджим тієї чи іншої власності і порушення будь-якої правової процедури.

Що пропонується в даному законопроекті? Антиконтитуційна заборона вжиття заходів забезпечення позову під час судового розгляду справ під час воєнного стану і два роки після завершення воєнного стану; зупинка проваджень щодо банкрутства та заборона їх відкриття; заборона виконувати судові рішення, чим порушується стаття 129 Конституції України; легалізація державного рейдерства цілих підприємств і понаднормове розширення повноважень Кабінету Міністрів, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та інших структур стосовно тієї чи іншої власності. Це порушує всі норми цивілізованого співіснування, зокрема, бізнесу і держави як такої.

Прошу підтримати поправку 22.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 22 Федина, Ар'єва, Павленка для врахування. Вона комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Наступна поправка.

ФЕДИНА С.Р. Поправка 35. Насправді йдеться про те, що немає жодного нормального і адекватного обґрунтування того, що протягом двох років і після завершення воєнного стану не можна впроваджувати нормальних механізмів комунікації, відновлення платоспроможності об'єктів, визнання банкрутства, оскарження в судах і таке інше. Скажіть, будь ласка, а що, протягом двох років після завершення воєнного стану будуть якісь свої, внутрішні, махінації проводитися? Фракція «Європейська солідарність», зокрема я у своїх поправках, пропонує не більше 90 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану, хоча всюди наполягається на двох роках.

Нагадую, в нас вже був один законопроект, норми якого давали можливість рейдерити будь-які підприємства, будь-які території без права оскарження на наступних 10 років після завершення воєнного стану. Це якась дуже хвороблива тенденція.

Тому пропоную підтримати поправку 35, щоб обмежити термін 90 днями після завершення воєнного стану.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 35 народних депутатів Федина та колег для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Яка наступна?

ФЕДИНА С.Р. Поправка 52. У мене таке враження, що колеги з монобільшості абсолютно не розуміють, за що вони голосують і які рейдерські механізми узаконюють. Аналітики, які дослідили цей законопроект, дійшли висновку, що він дуже негативно впливатиме, зокрема, на енергетичну галузь країни. Вони наголошують, що ним повністю знищуються ринкові механізми, зокрема, так звана, гарантованість у платності. Власники енергоресурсів (вугілля, природного газу) не будуть реалізовувати продукцію операторам, заздалегідь усвідомлюючи, що жодних законодавчих механізмів, які захищали б право продавця на утримання компенсації на поставки продукції, просто не існує.

Колеги з монобільшості, усвідомте, що ви руйнуєте елементарні ринкові механізми, механізми комунікації влади, бізнесу, постачальників тощо. Має бути прозорий і відповідальний механізм замість того, щоб просто все переводити в ручний режим.

Прошу підтримати поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 52 народних депутатів Федина, Ар'єва, Павленка для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Далі.

ФЕДИНА С.Р. Поправка 74. Хотілося б зауважити, що Міжнародна торгівельна палата також наголошує, що внаслідок прийняття законопроекту, постачальники обладнання не будуть продавати товари державним операторам критичної інфраструктури через стовідсоткові ризики неотримання оплати і відсутності судових механізмів захисту своїх власних прав. Ми розуміємо, що є воєнний стан, мають бути певні обмеження, але, коли ані бізнес, ані громадяни в судовому порядку не можуть захистити або, принаймні, встановити якісь рамки цивілізованої співпраці, – ми скочуємося до тоталітарної держави. Досить уже того, що Міністерство оборони зробило стовідсоткові проплати за неіснуючі контракти на 36 мільярдів гривень.

Колеги, прошу підтримати поправку 74, щоб все-таки хоч трохи обмежити цей «беспредел».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 74 врахована комітетом і вона не ваша (*Шум у залі*). У порівняльній таблиці, яка в мене є, написано так. Давайте тоді звіримо таблиці. Цю поправку я не можу поставити на голосування для врахування, бо вона вже врахована.

Є наполягання на інших поправках?

ФЕДИНА С.Р. Поправка 83.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зачекайте, я перевірю. Ні, ця поправка також врахована і вона іншого депутата. Ваша поправка 81.

ФЕДИНА С.Р. Дайте інакшу порівняльну таблицю, тому що в порівняльній таблиці, яка в мене є, це мої поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ваша поправка 81, найближча до поправки 83.

ФЕДИНА С.Р. Що це за ситуація з різними порівняльними таблицями? Я дуже перепошую, спочатку все було в порядку. Чи між першим і другим читаннями так само поправки поміняли перед тим, як вносити в зал чи як?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не можу на це вам відповісти.

Сергію Володимировичу, а у вас в електронній таблиці збігаються поправки? Теж ні? Я думаю, швидше за все це поправка 81.

Поправка 81. Будь ласка, Софіє Романівно.

ФЕДИНА С.Р. Добре. Тут мені дали нову порівняльну таблицю. Це загалом дуже некоректно, що порівняльні таблиці змінюються в останній момент, перед внесенням в зал на обговорення.

Також хотіла б наголосити, що ті всі речі, про які я попередньо говорила, перед входженням до опалювального сезону, окрім руйнування української енергосистеми, можуть супроводжуватися додатковими кризовими явищами для операторів: недостатність забезпечення паливом, енергоресурсами, відсутність необхідного обладнання для ремонтів. У цьому контексті хотілося б наголосити, що такими законопроектами розвалюється інфраструктура Української держави, розвалюється критична інфраструктура. Коли немає можливості встановити прозорі правила співдії, коли немає прозорих механізмів відповідальності, оскарження і таке інше, такі законопроекти не можна приймати. Це чисте рейдерство і «беспредел».

Прошу підтримати поправку 81.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 81 народного депутата Федина та колег для врахування. Вона комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Будь ласка, далі.

ФЕДИНА С.Р. Поправка 90. Я хотіла б наголосити, що заборона судового розгляду спорів щодо об'єктів критичної інфраструктури не узгоджується зі змістом частини четвертої статті 13 Конституції України, згідно з якою держава забезпечує захист усіх суб'єктів права власності і господарювання, а всі суб'єкти права власності рівні перед законом.

Мені видається, що все-таки Конституція України є і мала б залишатися головним і основоположним законодавчим актом, який у нас взагалі є і на який має опиратися діяльність Верховної Ради, комітетів і всього решта. Я розумію, що обнулюється парламентаризм. Я розумію, що обнулюється статус народного депутата, коли нардепів не допускають на ті чи інші засідання. Але, я перепрошую, у даному законопроекті чітко порушується Конституція, і це мало б бути основною підставою навіть його невнесення до залу.

Прошу підтримати поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 90 народного депутата Федина. Вона комітетом відхилена, пропозиція автора – врахувати. Прошу голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Наступна поправка.

ФЕДИНА С.Р. Поправка 93. Колеги, за цих чотири роки ми мали десятки, якщо не більше прикладів, коли Верховна Рада голосувала, а потім доводилося екстрено переголосувати купу законопроектів, оскільки там положення не узгоджувалося з іншими законами, оскільки термінологія не відповідала, оскільки суперечило тим чи іншим процедурам. І тут ми знову маємо цю саму ситуацію, коли в законопроекті вжито нову термінологію, яка суперечить чинному законодавству. Як ви збираєтеся потім все складати до купи? Стаття 116 Регламенту Верховної Ради України вам не допоможе.

У Конституції, у Цивільному кодексі України, в низці законів України вживаються терміни «державна власність», «право державної власності», а не «право власності держави», як у цьому законопроекті. Я розумію, що зараз ви це все скинете на техніко-юридичні правки, але, я перепрошую, в цьому законопроекті є дуже багато таких моментів, які це все перекреслюють. Дай Боже, щоб у цьому конкретному законопроекті все перекреслило, і це не було дієвим, щоб не знищувати нормальну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 93 народних депутатів Федина, Ар'єва, Павленка для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

ФЕДИНА С.Р. Поправка 102. Я вже наголошувала на тому, що немає жодного обґрунтування, чому в нас дворічний термін після завершення воєнного стану чи його скасування, протягом якого пропонується не розглядати судові спори. Але водночас в проекті немає пропозиції завершеного механізму реалізації, адже немає ані приписів, як має чинити суд у разі звернення до нього з подібним позовом, ані роз'яснення, як має діяти суд, якщо на момент введення воєнного стану таке провадження вже було відкритим, на момент набуття чинності змін відповідно до даного проекту закону.

Тобто насправді тут проблеми не розв'язуються, як передбачалося первісною версією, а просто накопичуються, нарощуються, і буде, по суті, або тотальне рейдерство і ручний режим управління ресурсами, або просто тотальний хаос.

Підтримайте поправку 102.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 102 народного депутата Федина та колег для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка.

ФЕДИНА С.Р. Остання поправка 103.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А вона врахована частково.

ФЕДИНА С.Р. О'кей, тоді будемо просити ставити їх на голосування для повного врахування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є ще поправки для врахування? Лише на підтвердження? Хто розпочне? У мене є їх перелік. Поправка 4. Це чия?

Олексію Олексійовичу, будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поправка 12. Пропоную поставити їх на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 12. Добре.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Наступна поправка 24, шановний пане Олександрє.

Поправка 12. Ця поправка взагалі про назву цього законопроекту, яка абсолютно не відповідає сьгоднішній необхідності. Цим законопроектом нищиться інвестиційний клімат, створюються шалені(!) корупційні ризики. Уявіть собі закон, відповідно до норм якого можна просто забрати майно. Пропонується взяти і передати корпоративні права майном в управління Міністерства оборони, і зробити це може просто Кабінет Міністрів. Ми вже побачили Міністерство оборони і його управління, на жаль. Ми поважаємо дуже багато людей у Міністерстві оборони, але ми говоримо про сьгоднішнє керівництво на рівні міністра, деяких заступників, які вже сидять у СІЗО (ми всі бачили яйця по 17 гривень і таке інше).

Тож я пропоную цю поправку поставити на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 12 Завітневича і колег. Вона комітетом врахована. Народний депутат Гончаренко просить поставити її на голосування для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 200.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтверджено.

Наступна поправка 24. Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую, шановний пане головуючий. Поправка 24. Це взагалі божевільна поправка. Вона говорить, що не допускається відкриття проваджень у справах про банкрутство або здійснення відновлення платоспроможності об'єктів критичної інфраструктури, що перебувають в державній власності. Це пряме порушення Конституції України. Ідеться про те, що хочуть заборонити забезпечення позовів, заборонити можливість добитися в суді правди. Так ми будемо країну з верховенством права чи ні? Базові європейські цінності, про які ми так багато говорили, це – демократія, права людини, верховенство права. Саме тому оцей прапорець може бути поруч з нашим.

Ще раз всіх вітаю з Днем Державного Прапора України. Але якщо ми хочемо, щоб наш прапор майорів у Європі, в Брюсселі, біля Європарламенту, то ми маємо дотримуватися базових принципів. А наразі це повне нівелювання цих принципів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 24. Вона комітетом врахована частково. Олексій Олексійович Гончаренко пропонує підтвердити її часткове врахування.

Прошу голосувати.

«За» – 209.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтверджено.

Олексію Олексійовичу, яка наступна поправка?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я пропущу пару поправок, щоб...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поправка 31.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 31. Будь ласка. Вона також частково врахована. Це поправка членів комітету.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це дуже важлива поправка. Знаєте, це буде повторювання. Хочу скористатися можливістю і привітати з днем народження Сергія Жадана. Друзі, давайте всі поаплодуємо. Це наш національний поет, наш національний герой, якого сьогодні дуже важливо згадати і чути його пророчі слова.

Пропоную поставити на голосування поправку 31 для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не розумію, як ця поправка пов'язана з колегою Сергієм Жаданом, але бажаємо йому здоров'я і процвітання в тій важливій роботі, яку він робить для нашої держави.

За пропозицією Олексія Олексійовича Гончаренка ставлю на голосування поправку 31 Завітневича і колег для підтвердження в редакції, врахованій комітетом частково. Прошу голосувати.

«За» – 218.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Колеги, може перейдемо до голосування за законопроект? Олексію Олексійовичу, яка наступна поправка?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поправка 32. Вона абсолютно неконституційна, її нормою забороняється забезпечення позовів, що суперечить нормам Конституції України і принципам верховенства права. Пропоную поставити її на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Олексія Олексійовича Гончаренка про підтвердження поправки 32 народного депутата Завітневича і колег, врахованої комітетом частково. Прошу голосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Олексію Олексійовичу, яка наступна поправка?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поправка 33. Вона дуже важлива. Знову-таки йдеться про базові речі, про верховенство права, про те, що має бути захист у суді, про всі ті речі, якими ми не можемо нехтувати, якщо збираємося стати членами Європейського Союзу.

Тому, друзі, давайте не підтримувати цю поправку, яка врахована, тому що вона абсолютно не відповідає Конституції України. Взагалі Конституція України має бути для нас чимось недоторканим, тому що саме вона захищає наші права. Якщо ми дозволимо собі ігнорувати її в таких важливих законопроектах, то знищимо все. В державі немає економічної стратегії. Замість економічної стратегії нам підсовують такі законопроекти, після прийняття яких ніхто не прийде сюди з інвестиціями, а країна перетвориться просто на посміховисько.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 33 народного депутата Пузійчука для підтвердження. Вона врахована комітетом частково. Прошу голосувати.

«За» – 216.

Рішення не прийнято.

Врахування поправки не підтверджено.

Фріз Ірина. Який номер поправки? Поправка 36.

ФРІЗ І.В. Дякую. Поправка 36. Шановні колеги, я прошу вас звернути увагу на те, що цією поправкою ми фактично позбавляємо себе можливості відкриття процедур банкрутства. Якщо ми ухвалюємо таку норму, то надаємо індульгенцію на заборону відкриття і розгляду проваджень у справі про банкрутство виключно господарських товариств, які є операторами критичної інфраструктури. Це є порушенням, у тому числі й наших міжнародних зобов'язань, я маю на увазі Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод.

Прошу поставити цю поправку на підтвердження і не ухвалювати по ній позитивного рішення, тому що вона насправді руйнує і є такою, яка позбавляє нас можливості правової держави вирішувати спори.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 36 народного депутата Завітневича та колег комітетом врахована частково. Народний депутат Фріз пропонує поставити її на голосування для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення не прийнято.

Яка наступна поправка?

ФРІЗ І.В. Наступна поправка 37. Прошу також поставити її на голосування для підтвердження, тому що вона не відповідає чинному законодавству, порушує Конституцію та наші міжнародні зобов'язання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 37 для підтвердження. Комітетом вона врахована частково. Прошу голосувати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтверджено.

Наступна поправка 37?

ФРІЗ І.В. Поправка 38.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 38. Добре.

ФРІЗ І.В. Дякую. Поправка 38 взагалі не стосується предмета регулювання цього законопроекту. Там відсутнє будь-яке обґрунтування щодо необхідності внесення змін, запропонованих цією поправкою. Я хочу наголосити, що ця поправка є грубим порушенням статті 116 Регламенту Верховної Ради України, якою забороняється внесення будь-яких законодавчих змін одночасно і до кодексів.

Прошу поставити на голосування поправку 38 для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 38? Але нею не пропонуються зміни до кодексів. О'кей.

Ставлю на голосування поправку 38 для підтвердження. Комітетом вона врахована повністю. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка. Хто далі?

Фріз. Будь ласка.

ФРІЗ І.В. Дякую. Прошу поставити на голосування для підтвердження поправку 39. Це остання поправка, яку я прошу поставити на голосування для підтвердження. Вона так само порушує чинне законодавство, Конституцію та норми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 39 для підтвердження. Вона комітетом врахована. Прошу голосувати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтверджено.

Хто далі? Все? Переходимо до голосування щодо прийняття проекту закону в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 8 Закону України «Про критичну інфраструктуру» щодо врегулювання спорів, предметом яких є право власності держави на об'єкти критичної інфраструктури, що перебувають у державній власності» ([№ 8316](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Закон не ухвалено.

Покажіть по фракціях і групах.

Є пропозиція направити законопроект № 8316 на повторне друге читання.

Прошу голосувати.

«За» – 230.

Рішення прийнято.

Законопроект направлено на повторне друге читання.

Шановні колеги, у нас далі без обговорення проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування

можливих порушень законодавства України при здійсненні публічних закупівель під час дії воєнного стану» щодо включення до складу ТСК представника від фракції політичної партії «Європейська солідарність» ([№ 9620](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту постанови № 9620 у цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято.

Проект постанови відхилено.

Покажіть по фракціях і групах.

Ірина Володимирівна Геращенко – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, що ви щойно не підтримали? Створено ТСК, яка буде досліджувати корупцію у сфері закупівель. Фракція «Європейська солідарність» делегувала до її складу свого представника, і ми попередньо домовилися, що це буде підтримано. Я так розумію, зараз ми бачимо бажання поховати ці корупційні історії...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірино Володимирівно, це не з процедури.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Це з процедури. І я прошу, щоб ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже по суті.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Я прошу, щоб ми дотримувалися домовленостей, досягнутих на засіданні Погоджувальної ради. Цей проект постанови одноголосно було підтримано на засіданні регламентного комітету. Усі фракції мають право делегувати представників до складу ТСК, тим більше, коли йдеться про опозиційні фракції.

Шановний головуючий, ми просимо вас ще раз поставити на голосування проект постанови про те, що Володимир Ар'єв має право працювати в ТСК, яку очолює пан Цабаль.

Пане Цабалю, я прошу вас взяти слово і підтримати вимогу фракції «Європейська солідарність».

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цабаль, репліка. Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Колеги, дійсно, ми подали три проекти постанов про включення тих представників фракцій і груп, які не змогли одразу увійти до складу ТСК.

Це представник від фракції «Європейська солідарність», це представник від групи «Довіра» Вельможний (проект постанови чомусь не внесений в зал).

Колеги, прошу підтримати, щоб у нашій тимчасовій слідчій комісії були представлені всі фракції і групи. Якщо є якісь питання щодо збереження квот, тоді потрібно додати представників інших фракцій.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Якщо ви звернули увагу, за період цього, дев'ятого скликання, процедурні питання на повторне голосування ставив не той, хто головував на засіданні. Тому, якщо Олена Костянтинівна готова, я можу зараз передати їй головування.

Олено Костянтинівно, ви готові?

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Олена Костянтинівна завжди готова.

Шановні колеги, ставлю ще раз на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні публічних закупівель під час дії воєнного стану» щодо включення до складу ТСК представника від фракції Політичної партії «Європейська солідарність» (№ 9620).

Це процедурне питання. Будь ласка, визначайтеся.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України
КОРНІЄНКО О.С.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Головуючі закінчилися в президії, тому втретє вже не вийде.

Геращенко – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, у зв'язку з тим, що в нас не дотримуються домовленостей, досягнутих на засіданні Погоджувальної ради, всі наступні проекти постанов ми будемо голосувати з обговоренням.

Фракція «Європейська солідарність» і ми висловлюємо своє обурення тим, як зараз ви такими дрібними «капостями» руйнуєте парламентаризм. Зараз представники вашої монобільшості говорять, що так карають фракцію «Європейська солідарність» за неправильне голосування.

Для виборців я хочу сказати, що, в принципі, в цьому залі формально існує монобільшість, в якій є 250 голосів. Але за всі голосування монобільшість сьогодні давала, максимум, 160-170 голосів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже не з процедури, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В. ...бо не існує в природі цієї монобільшості. І чомусь правильні і неправильні голосування вішають на фракції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу вимкнути мікрофон, це не з процедури. Дякую.

Шановні колеги, у нас залишилися блокуючі проекти постанов. Ми про це домовлялися на засіданні Погоджувальної ради, і цю домовленість ми витримаємо. Наразі є п'ять блокуючих проектів постанов. Будемо їх розглядати по черзі, як вони стоять у порядку денному.

Проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України (р. № 5431 від 27.04.2023» ([№ 5431-П](#)).

Розглядаємо за скороченою процедурою, окремого голосування не треба. Від авторів доповідає Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Ми зараз розглядаємо практично скасування того закону, який вже прийнятий Верховною Радою, що стосується вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету. Ви ж добре знаєте, спілкуючись з усіма підприємцями в Україні, що вони сьогодні знаходяться в системі найжорстокіших репресій з боку силових структур, які тільки були за всі часи незалежності України. Ви знаєте, що проти підприємців порушуються пусті кримінальні справи, їх обшуковують, їм виставляють величезні штрафні санкції, блокують повернення ПДВ, і на фоні цього вимагаються хабарі, які розподіляються по силових структурах. Такого терору, який чиниться зараз проти підприємців в Україні, не було ніколи.

Цим законом щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України багатократно цей терор посилиться. Тому що відповідно до норм цього закону Антимонопольний комітет перетворюється в повноцінну силову структуру з повноваженнями владуватися в офіси, житлові приміщення, втручатися в електронну систему спілкування, в електронну систему збереження інформації у підприємців. Це безпрецедентне перетворення Антимонопольного комітету на силову структуру, що прямо суперечить положенням, які використовуються в Європейському Союзі. Там не вимагають

надання національному органу конкуренції повноважень щодо накладання арешту на майно чи його вилучення, чи будь-які інші функції силових структур.
Скасуйте цей терористичний закон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Володимирівно.

Прохання записатися на виступи: два – за, два – проти.

Була пропозиція без обговорення, але, як ми щойно дізналися, колеги хочуть обговорювати всі блокуючі проекти постанов.

Олексій Юрійович Кучеренко, «Батьківщина». Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Юлії Тимошенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, я хочу завершити свій виступ і сказати про те, що зараз у вас є шанс повернути Антимонопольному комітету його нормальні функції. Так, він мусить відслідковувати якість конкурентного середовища в Україні, мати інструменти, але не можна, щоб Антимонопольний комітет, по суті, займався «беспределом», тому що в цьому законі передбачені не тільки його функції як силової структури, а ще дається йому можливість діяти, використовувати на свій розсуд дуже сильні силові інструменти, які, в принципі, не регламентуються будь-яким законом. Якщо силові структури сьогодні можуть вести слідчі дії, виконувати інші свої функції, пов'язані з діями силових структур, то там використовуються норми Кримінального процесуального кодексу України. Тут вони не використовуються, просто Антимонопольному комітету надається безмежне право самостійно визначатися на базі цього закону, що їм взагалі з підприємцями робити. Немає в жодній країні Європи такого драконівського, незбалансованого і з таким перебільшенням повноважень закону про Антимонопольний комітет.

Я знаю настрої в парламенті, я знаю, що ви розумієте, що собою взагалі представляє цей антимонопольний закон. Але, депутати, наберіться хоч раз мужності діяти не за вказівкою, не за чиймись інтересами перетворити Україну на поліцейську державу, проголосуйте як народні депутати України, які адекватно діють. Скасуйте цей закон!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дорогі українці! Українська армія, яка за своїми масштабами, звичайно, набагато менша російського окупанта і агресора, дає жару сьогодні цим покидькам і терористам. Так от і в цивільному житті, в парламентському залі, фракція, яка має 27 депутатів, може дати по «рилу» тій, яка сьогодні має 250 депутатів і хотіла протягти абсолютно корупційний законопроект, який забирав би власність, руйнував наш інвестиційний клімат і знищував підприємництво.

І за те, що фракція «Європейська солідарність» сьогодні захистила українську Конституцію, ось ця фракція, яка має 250 нових облич, блокує право фракції «Європейська солідарність» делегувати нашого «розслідувача», нашого депутата Володимира Ар'єва до складу ТСК, яка має займатися питанням розслідування корупції в Міністерстві оборони.

А що будуть ховати в цій ТСК? А чи буде тепер ця ТСК легітимною, якщо туди входять тільки «слуги» і їх «служки», їх прислужники? Опозицію туди просто не пускають.

Завжди в парламенті ТСК була інструментом опозиції. Коли треба сховати корупцію, у нас відбувається те, що відбувається: створюється ТСК, яка знову очолює корупцію.

Ми хочемо сказати, що пишаємося тим, що наша фракція – 27 народних депутатів – може заблокувати негідні закони цієї фракції в цьому залі, де «слуг» насправді не 250. Вони не ходять на роботу, прогулюють засідання, невідомо, де «лазять». Але зверніть увагу, що все, що тут відбувається, добре, погане, кажуть, що це знову не вони, а Порошенко продовжує їм «гадити» в штани.

Я хочу сказати, якщо зараз не поставлять на голосування питання про введення нашого представника до складу ТСК щодо корупції в армії, це означатиме її нелегітимність. І ми вимагаємо від Цабаля, голови цієї ТСК, зробити все, щоб ще раз поставили...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шуфрич Нестор Іванович, «Платформа за життя та мир».

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний головуючий! Шановні колеги! Висловлюючи повагу до авторів відповідних проектів постанов, а в нас їх сьогодні п'ять, я все-таки сподівався б і на повагу до тих народних депутатів, які проголосували за відповідні закони, прийняли позитивні рішення.

За цей час ви могли б прийняти п'ять інших законопроектів. Ми розуміємо долю цих проектів постанов, і це більше схоже на певну піар-акцію. Ми боролися впродовж прийняття цих законів, кожен мав можливість висловити свою думку, рішення прийняті. Прошу не гаяти час.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України (р. № 5431 від 27.04.2023)» ([№ 5431-П](#)) в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Проект постанови не підтримано.

Наступний проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 09.08.2023 про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» (№ 8138 від 19.10.2022)» ([№ 8138-П](#)).

Хто буде виступати від авторів?

Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, здавалося б, всім зрозуміло: плати податки, створюй конкурентний продукт, розвивай конкурентну економіку з рівними правами для всіх. Так працює вся економіка і так формує економічну політику демократична правова держава. А коли одним кажуть, щоб платили гроші в бюджет і побільше та ще й під тиском, щоб сплачували ще й штрафні санкції, а іншим кажуть, що нічого не платити, що ми ваші «інвестиційні няні», ми все повіримо, то, як ви думаєте, прийде в таку країну коли-небудь новий інвестор? Ніхто в таку країну інвестувати не буде! В країнах Європейського Союзу немає таких «інвестиційних нянь», дядь, тьоть, мам, там все працює як в демократичних правових державах. Економіка розвивається за своїми принциповими правилами.

Мені дуже цікаво, що, незважаючи на такі базові речі, в нашій країні і в цьому залі не реагують навіть на звернення великих бізнес-асоціацій, на рекомендаціях яких ви дуже часто ґрунтуєте свою думку. Я зараз кажу про Європейську бізнес-асоціацію, яка провела дослідження бізнес-клімату, і учасники опитування дали рекомендації, що потрібно для стабілізації умов роботи бізнесу. Ви знаєте, що із того бізнесу, який зупинив свою діяльність, 35 відсотків розпочали свою роботу, інші не працюють. Так ось вони заявили про три умови, і перша із них є прозорість законодавства і однакові правила гри для всіх. Прозорість законодавства і однакові правила гри для всіх! Ви чуєте чи ні?

Ні українського інвестора, ні іншого, нового не буде в країні, де є такі так звані «решали» за відсотки і нестерпні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Запишіться, будь ласка, на виступи з трибуни.

Ірина Петрівна Никорак, фракція «Європейська солідарність».

Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. На жаль, дехто з колег вважає, що ці проекти постанов тільки затримують їх до подальших дій. А я так не вважаю, тому що навіть ті, хто голосував за цей закон, я впевнена, були проти, але є політичні умови і ви голосували. Тому прошу стримуватися, коли даєте свої поради тим, хто зараз виступає з блокуючими проектами постанов.

Я вкотре звертаюся і кажу, що ті умови, які зараз створені в країні, не дадуть відновитися економіці. Ви робите зараз своїми руками нестерпні умови для України. Ми будемо вічними жебраками і заглядатимемо в очі всім, хто нам буде допомагати. Це треба зупиняти. Ви розумієте, що з усіх щілин полізли такі нестерпні умови, про які говорять уже всі, хто раніше із бізнесу навіть не згадував і не знав, що це означає. Це ручне відшкодування ПДВ, це блокування податкових накладних, чіплення ярликів на діючі великі підприємства, що вони є ризиковим бізнесом і з ними ніхто не може мати відносин в подальшому, це корупційний ЄДАПС, це мутна АРМА, непрозорість заморожених активів, нехтування *ProZorro*, корупційний розподіл 500 тисяч гектарів державної землі сільськогосподарського призначення. Що ще треба? Ви думаєте, що це все буде непоміченим? Ви думаєте, що ви й далі будете мовчки сидіти в залі та спостерігати, як деякі лобісти вирішують свої питання? Здоровий лобізм в країні може бути. Я хочу, щоб у наступній декларації ці лобісти показали всі доходи, які отримують від незаконного лобізму, бо він у нас неузаконений.

Тому зараз я намагаюся донести не тільки до тих, хто залишився в залі, а й для тих, хто нас слухає: скажіть, будь ласка, щоб ваші депутати на місцях займалися справами, а не дерибаном.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич, «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Дивно чути про корупцію від представників попередньої влади. Але, шановні колеги, ми зараз могли б приймати дійсно важливі закони. Я ще раз звертаюся з пропозицією надавати слово авторам, яким я висловлюю свою максимальну повагу. Це їх регламентне і конституційне право – подавати відповідні проекти постанов. Прошу утримуватися від обговорення заради збереження часу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 09.08.2023 про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» (№ 8138 від 19.10.2022)» ([№ 8138-II](#)) в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 34.

Рішення не прийнято.

Наступний проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» (р. № 8138 від 19.10.2022)» ([№ 8138-III](#)).

Від авторів – Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Дорогі друзі, йдеться про покращення в лапках закону про «інвестняні». Ще покращують. Насправді треба знати, що це за закон про «інвестняні». Це створення в Україні для окремих бізнес-структур, причому невідомо яких, невідомо хто їх вибирає, невідомо, хто буде взагалі брати за них відповідальність, повноцінних офшорних зон, де вони позбавлені будь-яких податків, митних платежів. Ці структури великі, дуже потужні, які мають можливість внести десятки мільйонів доларів інвестицій, їх також звільняють від плати за підключення до електромереж, будь-яких комунікацій, їх звільняють від плати за землю – такий собі рай на землі. Тобто насправді створюються для окремих бізнес-структур якісь неймовірні, неконкурентні умови.

Я вам поясню, що створюється. Створюється нова олігархія в Україні, яка буде працювати без податків, без правил, без видатків, без зобов'язання перед українським суспільством. І це на фоні того, коли законом (проект [№ 8401](#)) скасовується вся пільгова система оподаткування для малих і середніх підприємств, для нашого середнього класу. Тобто середній клас вбивається законом (проект № 8401), а для олігархії створюються офшорні зони. Ось про що цей закон. І він про те, щоб знищити планку для олігархів, які здатні внести 30 мільйонів доларів інвестицій, до 12 мільйонів доларів, і ще передбачається повернення з бюджету 30 відсотків інвестицій. Ганьба! Голосуйте за скасування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прохання записатися на виступи: два – за, два – проти.
Петро Олексійович Порошенко, «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О. Шановні колеги, няні бувають різні. Є Мері Поппінс. Але такі няні лише в кіно. І що це в нас за винахід «інвестиційна няня»? Це доїльна корова для «ізбраних». Якщо ми претендуємо на те, щоб іти в Європу, бути

членом Євросоюзу, то в законодавстві Європейського Союзу ви не знайдете не тільки нянь, а й дядь, тьоть, родичів і кумів. На сьогодні, коли ми запроваджуємо вашими зусиллями «інвестиційні няні», це відштовхує нас від Європейського Союзу і створює абсолютно неправильні привілеї для «ізбраних», це руйнує конкурентне середовище всередині держави.

Я, грішним ділом, думав, що няні померли з першими ракетними пострілами 24 лютого, що епоха вільних економічних зон і територій пріоритетного розвитку для своїх пішла з Януковичем. Виявляється – ні. У нас з'явилися нові януковичі, які намагаються роздавати нові пільги. Я хочу сказати, що примари минулого з крадіжкою ПДВ, з передачею в АРМА власності, яка має розподілятися за прозорим конкурсом, це все нас відштовхує.

Ми, звичайно, пов'язані необхідністю внутрішньої єдності, і це накладає обмеження на критику. Але хочу наголосити, ліміт мовчання вичерпується. Зупиніться, пошліть «нянь» до біса і рухаємося разом в Європу. Не руйнуйте економіку України! Не руйнуйте Україну!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Батьківщина» Юлія Володимирівна Тимошенко.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Хочу продовжити. Справа в тому, що такі закони про «інвестнянь» – це такий «отстой», це така ница річ, це така неприхована корупція, корупційний «беспредел», що просто хтось рано чи пізно за це понесе відповідальність. Я буду дуже рада побачити, яким конкретно компаніям будуть надані ці офшорні можливості. І коли ви, влада в Україні, більшість у цьому парламенті, кажете, що від малих підприємців, від ФОПів, скасовуючи їм пільги, хочете зібрати 9 мільярдів гривень додатково в бюджет, то скажіть, будь ласка, а скільки грошей треба буде видати з бюджету олігархії, яка буде працювати в офшорних зонах згідно з цим законом і яким держава мусить відшкодувати 30 відсотків інвестицій? Скажіть, будь ласка, як український бюджет може потягнути 30 відсотків інвестицій міжнародним великим корпораціям, які будуть вкладені в Україну, якщо ви зараз здираєте останню шкуру, з ФОПів – 9 мільярдів гривень у бюджет, тому що треба підтримати армію. ФОПи і так армію підтримають, середній клас і так останнє віддає армії, але нормами закону (проект № 8401) ви їх добили. А тепер 30 відсотків інвестицій блатним, олігархії будете відшкодовувати компенсацію з бюджету? Скажіть, будь ласка, чим ви думаєте, яким місцем ви думаєте? Якими ви користуєтеся міжнародними правилами, досвідом? Почитайте статті 13, 42 Конституції і не робіть цього, скасуйте цей закон зараз і поставте крапку на корупції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний пане головуючий. Шановні колеги, тут цікаво було послухати про нянь. Україна дійсно талановита в цьому плані: в 2014 році таку няню собі знайшла, яка встигла ще й в уряді Януковича міністром економіки попрацювати, а зараз згадує Януковича все.

Давайте визначатися і голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» (р. № 8138 від 19.10.2022)» ([№ 8138-П1](#)) в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 31.

Рішення не прийнято.

Проект постанови не підтримано.

Наступний проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону України «Про державні резерви» (р. № 9079 від 03.03.2023)» ([№ 9079-П](#)).

Від авторів – Юлія Володимирівна Тимошенко. З місця? Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні друзі, йдеться про проект постанови, за який ми зараз будемо просити вас проголосувати, щодо скасування рішення Верховної Ради України про прийняття Закону «Про державні резерви» (проект [№ 9079](#)). У цьому законі закладена неприйнятна для будь-якої країни концепція формування державного резерву країни, його збереження, оновлення. В принципі, як завжди, цією владою все робиться на глибоко корупційній основі.

Що передбачається законом, який був проголосований? Передбачається, що держава зберігатиме свій державний резерв (ми воююча країна, яка буде постійно знаходитися під загрозою нападу кремля), який формуватиметься не на потужностях держави, а на площах приватних підприємств як резидентів України, так і нерезидентів України, включаючи, в тому числі іноземні компанії, які згідно з цим законом зберігатимуть державний резерв України за межами України і невідомо як. Цим законом, який був проголосований і рішення щодо його прийняття ми вас просимо скасувати, по суті, руйнується сам інститут формування державного резерву країни, тому що зберігати в приватних компаніях не означає в критичний момент мати можливість ці резерви задіяти. Крім того, пропонується все це прозоро формувати в той час, коли будь-яка адекватна, притомна країна зберігає в повній секретності і склад своїх резервів, і місце знаходження, і все інше.

Не допустіть руйнації державного резерву!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти. Бондар, фракція «Європейська солідарність». Володимир Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Можна будь-яким чином намагатися змінити ситуацію в державному резерві. Але поки будуть такі випадки, як місяць тому, коли на закупівлі тушонки хотіли нагріти державу на 50 мільйонів гривень, то можна приймати все, що завгодно, воно буде до одного місяця. Те, що відбувається з тендерами в останній час, свідчить про те, що вже в намаганні обікрати державу осатаніли вже до краю.

Я дуже добре розумію, чому Верховна Рада не захотіла включити мене до складу тимчасової слідчої комісії, яка проводитиме розслідування питання тендерів. Я особисто чув як Мотовиловець всій своїй фракції давав вказівку голосувати проти мене, тому що я постійно пишу про ті тендери, про розтрати, про марнотратство, про корупцію, про відверте крадівництво, яке відбувається зараз з державного та місцевих бюджетів. Те, що сьогодні замість того, щоб купувати дрони і все, що потрібно для Збройних Сил України, мільярди гривень ідуть на ремонти доріг місцевого значення в Житомирській області, сьогодні оприлюднили угоду на 700 мільйонів гривень щодо Вінницької області. Ясна річ, що народ України і я будемо ставити питання до вас. Повірте мені, я й далі писатиму про те, що зараз робиться з державними коштами і коштами місцевих бюджетів. Можете не включати мене до складу тимчасової слідчої комісії, але я буду на її засідання приходити. Люди потім спитають з вас, що ви тут робили, поки була війна, і скільки ви безсовісно накрали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Продовжуючи щодо необхідності надійного, абсолютно чітко збереженого державного резерву України особливо під час війни. Ви розумієте, що наша країна, як ніяка інша, зобов'язана мати надійні державні резерви на випадок надзвичайної ситуації, війни, яка вже йде.

І тепер питання: чому під час війни, по суті, ліквідується надійний державний резерв України? Зберігати державний резерв десь у приватних компаніях, у тому числі за кордоном, – це абсурд, якого ні в якій країні світу немає. Не хочу ображати окремі країни, але навіть у слаборозвинутих країнах такого немає. А ми в країні, яка зобов'язана сьогодні мати потужний державний резерв і зберегти його, щоб потім, коли потрібно, використати, практично ліквідуємо його цим законом.

Чому це робиться? Сьогодні держава має дуже потужні склади, елеватори, – все, що потрібно для зберігання державного резерву країни, які розташовані

на землях України. Так-от, зараз вони хочуть, по суті, привласнити і розпродати те майно, ті складські приміщення, елеватори, холодильники, холодильні потужності – усе те, що має держава для збереження державного резерву, – роздерибанити між своїми. Це ще один елемент корупції, який дає можливість під час війни погріти руки на державній власності, яка забезпечувала завжди в Україні збереження державного резерву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Автори відповідного проекту постанови мали можливість висловити свою позицію, а зал має визначатися.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону України «Про державні резерви» (р. № 9079 від 03.03.2023)» ([№ 9079-П](#)) в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 25.

Рішення не прийнято.

І останній блокуючий проект постанови на сьогодні. Це проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення розгляду справ стосовно дисциплінарної відповідальності суддів та забезпечення роботи Служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя» (р. № 9261 від 02.05.2023)» ([№ 9261-П](#)).

Від авторів – Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Шановні друзі, йдеться про проект постанови про скасування закону (проект [№ 9261](#)), який проголосований, щодо дисциплінарної відповідальності суддів та забезпечення роботи служби дисциплінарних інспекторів.

Хочу нагадати вам, що сьогодні – День Державного Прапора України, завтра – День Незалежності України. Цим парламентом, я маю на увазі, в цьому залі, але не цим парламентом, прийнята Декларація про державний суверенітет України. Знаєте, що таке державний суверенітет? Це коли народ України згідно з Конституцією, законами та іншими нормативними документами управляє своїм власним життям у своїх інтересах. Що зараз робиться практично кожним десятим законом, який приймається в цьому залі? По суті, мінімізується державний

суверенітет України, по суті, мінімізується право українців управляти своїм життям, по суті, нищиться і вихолощується Конституція.

У нас є конституційний орган – Вища рада правосуддя (ВРП). І тут якраз ідеться про те, що ігноруються, по суті, функції Вищої ради правосуддя, і біля Вищої ради правосуддя створюється неконституційний орган – служба дисциплінарних інспекторів, який формується десь з космосу, не силами України, буде заміщувати Вищу раду правосуддя і виносити дисциплінарні рішення стосовно українських суддів, причому Вища рада правосуддя не має права нічого робити без заключення цих неконституційних інспекторів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти. Гончаренко Олексій Олексійович, фракція «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Європейська солідарність». Мені дуже шкода, що тільки вночі українці побачать наше засідання, побачать, що в сесійному залі залишилося близько 30 народних депутатів. Ми нікому нецікаві, ми говоримо про економіку. Так подивіться, що говорить «Розетка» чи «Нова Пошта»: такого тиску на бізнес вони не пригадують, як той жах, який сьогодні відбувається. Але нікому це нецікаво.

Ви знаєте, що тут ще таке цікаве відбувається? Тут кожні пару хвилин виступають «п'ята колона», зрадники, «сепари»! Рівно рік тому я вніс до парламенту України проект постанови про те, щоб викинути звідси геть, за «руським воєнним кораблем», все це ОПЗЖ. Рік! У мене просте питання: скільки ще треба часу – сто років треба? – щоб викинути звідси геть це ОПЗЖ? Скільки це триватиме, скільки будемо тримати цих зрадників у Верховній Раді України? Вони ходять, сидять, слухають, потім тук-тук-тук у ФСБ, а ми далі говоримо, де ж наша безпека. Може, тут хтось не знає, що тут відбувається? Та в нас тут прямий канал, вони все передають «по громкій зв'язі», а ми далі їх тримаємо. Ніхто в Україні зрозуміти і збагнути не може, як після 18 місяців вторгнення вони далі тут сидять. І в нас є абсолютно всі конституційні підстави викинути їх звідси геть. Ні, далі сидять 30 депутатів. Це ганьба ганьбище!

Завтра – День Незалежності України. Та давайте вже нарешті зробимо день звільнення Верховної Ради від ОПЗЖ. Оце буде свято!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Німченко Василь Іванович. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»)*. Група «Платформа за життя та мир». Прошу передати слово Шуфричу Нестору Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шуфрич Нестор Іванович, «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний пане головуючий. Я мав честь бути обраним у 2006 році до Одеської міської ради. І згадую ті часи. Так, тоді була «Партія регіонів», тоді був Льоша, який створив в Одеській міській раді «фракцію Януковича», і зараз тут щось говорить про інших.

«Льошенька, угаманісь»!

Ви знаєте, і сміх, і гріх. На жаль, саме з таких у свій час набирали поліцаїв. Я хотів би, щоб це залишилося в минулому і ніколи більше не поверталось. Немає нічого гіршого, ніж те, як хтось перезувається і перегортається.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Володимирович Веніславський, «Слуга народу». Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановні колеги, в цьому залі ми прийняли закон, який має дуже просту мету: відновити процедуру притягнення недобросовісних суддів до дисциплінарної відповідальності шляхом функціонування допоміжного структурного елемента конституційного органу Вищої ради правосуддя щоб ефективно і без будь-яких бюрократичних процедур забезпечити охоплення тих суддів, яких в Україні тисячі, в питаннях притягнення їх до відповідальності.

Зараз ми чуємо, деякі політичні сили хочуть заблокувати цей закон, хочуть, щоб недобросовісні, недоброчесні судді продовжували виконувати свої функції, закликають нас скасувати результати голосування.

Притягнення до відповідальності суддів – це невід’ємна складова верховенства права. Якщо судді не будуть відчувати, що конституційний орган – Вища рада правосуддя тримає над ними контроль, а дисциплінарні інспектори, яких ми з вами запровадили, ефективно допомагають функціонувати цьому органу, то будуть і далі виносити неправосудні рішення.

Тому, звичайно, не можна підтримувати цей абсурдний проект постанови. Закликаю всіх голосувати проти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А вас згадували? Железняк зараз. Будь ласка, Ярославе Івановичу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні українці! Дуже дякую Ярославу Железняку, який економить мільйони державних гривень, коли інформує про роботу Верховної Ради України так само, як і Олексій Гончаренко, і я, Ірина Геращенко, краще, ніж це робить телеканал «Рада».

Ви знаєте, зараз «слуги» зареєстрували законопроект, яким пропонують на п'ять-сім років садити за критику влади. Тобто всіх українців, як не вб'ють, то посадять. Тому що тепер не можна буде критикувати корупцію, критикувати злочини, які ця влада здійснює. Влада почала з того, що спочатку заблокувала свободу слова, ввела політичну цензуру, опозицію не випускають у міжнародні відрядження, опозицію не пускають на заходи за участю «охороняємих» осіб (у нас уже вся президія, всі міністри ходять по місту з охороною в чотири кола), а тепер ще в нас опозицію не пускають до ТСК з розслідування корупції, щоб приховати цю корупцію.

І опозицію, фракцію «Європейська солідарність», сьогодні звинувачують у тому, що вона зриває законопроекти, які хотіла прийняти монобільшість. Так у нас у монобільшості 250 голосів. Де вони? Прошу телеканал «Рада» один раз показати без цензури ось ці порожні ряди, де мають сидіти нові обличчя, які наразі прогулюють. Дивіться, ті депутати, які були і у владі, і в опозиції – я, Артур Герасимов, депутати з інших політичних сил, голови фракцій, – тут присутні. Де керівництво фракції «Слуга народу»? Тут їх немає, і вони сміють звинувачувати проєвропейську, пронатівську опозицію в тому, що вона заблокувала ганебні, антиконституційні законопроекти.

А в цей час у них, знаєте, чергова ширка з ОПЗЖ. Знаєте, я завжди була проти Януковича. Так от за Януковича була така цензура як зараз, за Януковича знищували парламентаризм, за Януковича шукали «вот ето вот», на крючках тримали депутатів з ким голосувати ганебні закони. І вам сьогодні соромно має бути, що у вас і досі голова Комітету з питань свободи слова той, хто виправдовує цензуру. А ви хочете ще й проти українців ввести кримінальні справи за те, що вони говорять правду. Не дамо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович Власенко, «Батьківщина». Будь ласка, 1 хвилина.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуєчий. Я виступатиму дуже коротко. Знаєте, промовець від монобільшості тут гордо розповідав про те, що хтось блокує відновлення дисциплінарної функції. Так давайте згадаємо, хто заблокував цю дисциплінарну функцію і чому 2,5 року суддів не можна притягти до дисциплінарної відповідальності. Тому що ви поприймали закони, які потім визнавалися неконституційними, про що вас опозиція попереджала і казала вам, не робити так, бо буде проблема, будуть судді без дисциплінарної відповідальності. А зараз цим законом, до речі, ви також боялися відновлювати

дисциплінарну функцію одразу. Опозиція на засіданні комітету вимагала, щоб дисциплінарна функція була відновлена негайно, а ви сказали – ні, цей закон набере чинності після того, як почне діяти інший закон, який ми прийнемо через три-чотири місяці. Тому не треба вводити людей в оману, не треба розказувати казки, а треба приймати конституційні закони, треба проводити реальну судову реформу, яку ми від вас як від більшості четвертий рік чекаємо. У нас судова система повністю заблокована і не працює лише завдяки вам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення розгляду справ стосовно дисциплінарної відповідальності суддів та забезпечення роботи Служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя (р. № 9261 від 02.05.2023)» ([№ 9261-П](#)) в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 19.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, в нас залишилися оголошення. Оголошення буде довге, тому прошу планувати свій час.

Отже, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися про припинення діяльності тимчасових слідчих і спеціальних комісій Верховної Ради України.

Шановні народні депутати, відповідно до частини сьомої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії, тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частини восьмої статті 85 Регламенту Верховної Ради України строк повноважень тимчасової спеціальної комісії не може перевищувати одного року з дня утворення такої комісії.

Станом на 23 серпня 2023 року у Верховній Раді України налічується три тимчасові спеціальні комісії, строк діяльності яких згідно з постановами Верховної Ради України про утворення таких комісій завершився.

Зважаючи на вищезазначені положення чинного законодавства та відповідно до ухваленого рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп, оголошую про припинення повноважень таких тимчасових спеціальних комісій:

Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань правового статусу ветеранів війни, утвореної відповідно до постанови Верховної Ради України від 02.10.2019 року [№ 137-IX](#);

Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань формування та реалізації державної політики щодо відновлення територіальної

цілісності та забезпечення суверенітету України, утвореної відповідно до постанови Верховної Ради України від 17.10.2019 року [№ 211-IX](#);

Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань міжнародного гуманітарного та міжнародного кримінального права в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України, утвореної відповідно до постанови Верховною Радою України від 01.07.2022 року [№ 2351-IX](#).

Шановні колеги, відповідно із частиною сьомою статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії, тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частиною другою статті 87 Регламенту Верховної Ради України строк повноважень слідчої комісії не може перевищувати одного року з дня утворення такої комісії.

Станом на 23 серпня 2023 року у Верховній Раді України налічується дев'ять тимчасових слідчих комісій, строк діяльності яких згідно з постановою Верховної Ради України про утворення таких комісій завершився.

Зважаючи на вищезазначені положення чинного законодавства та відповідно до ухваленого рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп, оголошую про припинення повноважень таких тимчасових слідчих комісій:

Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування пожежі (вибухів) на складах боєприпасів в місті Ічня (Чернігівська область), місті Калинівка (Вінницька область), місті Балаклія (Харківська область), місті Сватове (Луганська область), місті Кривий Ріг (Дніпропетровська область) у період з 2014 по 2018 роки, утвореної відповідно до постанови Верховної Ради України від 31.10.2019 [№ 262-IX](#);

Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України та зловживання службовим становищем президентом Української асоціації футболу (Федерації футболу України), головою Комітету Верховної Ради України з питань бюджету Верховної Ради України восьмого скликання Павелком А.В. при вирішенні питання фінансування та реалізації бюджетної програми «Будівництво футбольних полів зі штучним покриттям в регіонах України» у 2017-2018 роках, утвореної відповідно до постанови Верховної Ради України від 15.11.2019 [№ 304-IX](#);

Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для проведення розслідування відомостей щодо укладання Угоди між Міністерством фінансів та Спеціальним комітетом кредиторів з реструктуризації зовнішнього боргу у 2015 році, утвореної відповідно до постанови Верховної Ради України від 20.12.2019 [№ 428-IX](#);

Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України, утвореної відповідно до постанови Верховної Ради України від 24.04.2020 [№ 568-IX](#);

Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів корупції в органах державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, утвореної відповідно до постанови Верховної Ради України від 15.09.2020 [№ 892-IX](#);

Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій представників органів державної влади та інших осіб, що могли сприяти порушенню державного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності України і становити загрозу національній безпеці України, утвореної відповідно до постанови Верховної Ради України від 19.05.2021 року [№ 1454-IX](#);

Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб Державного космічного агентства України (Національного космічного агентства України) та підприємств космічної галузі, зокрема під час реалізації проектів «Либідь» та «Циклон-4», утвореної відповідно до постанови Верховної Ради України від 10.09.2021 [№ 1747-IX](#);

Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб Державної податкової служби України, Державної митної служби України, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету, та можливих зловживань у сфері фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», утвореної відповідно до постанови Верховної Ради України від 27.01.2022 [№ 2022-IX](#);

Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів незаконного і неефективного проведення органами державної влади, органами місцевого самоврядування заходів щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції земельних відносин (земельної децентралізації), утвореної відповідно до постанови Верховної Ради України від 01.02.2022 [№ 2034-IX](#).

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякуємо всім за плідну роботу. Особлива подяка колегам, які залишилися до фінального оголошення.

Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Працюємо на перемогу України! Слава Україні!